

„P.A.S.”
P-Art Studio Kft.
Nyíregyháza
Legyező u. 78/3.
4400

Tsz.: 7/2008

Ügyvezető igazgató:

Településrendezési
vezető tervező:

.....
Veres István

.....
Veres István
okl. építésmérnök
TT-1-15-0125/2001/2006.

Márton Péter
Nagyhajú Attila
Pfeffer Tamás
Lévai Béla
Dudás Ede
Ádám Veress Ferenc
Angyal András
Vasas Károly

KISVARSÁNY HOSSZÚTÁVÚ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

tartalom:

- alátámasztó munkarészek
- 1. helyzetértékelés
- testületi határozattal jóváhagyandó munkarészek
- 2. a község jövőképe
- 3. kitörési pontok, fejlesztési célok, programok
- 4. intézkedési tervben rögzítendő feladatok

A KÖZSÉG KÉPVISELŐ TESTÜLETE A 31/2009. (IX.22.) ÖK SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL HAGYTA JÓVÁ.

Bevezetés

Kisvarsány község az Étv. előírásai szerint a község Településrendezési terveinek elkészítéséről döntött. A terveket a törvényi kötelezettségek szerinti, és a közakaratot nyugtató reális, világos és racionális koncepció készítése előzi meg.

A Terv főbb tartalmi elemei:

1. Településrendezési összefoglaló vizsgálatok
(a község és térsége települési összefüggései, a terület-felhasználás és településszerkezeti pozíció, a telekhasználat, közlekedés, műszaki infrastruktúra ellátottság, környezetvédelem, zöldfelületek, népesség.....)
A vizsgálat helyzetértékelő összefoglalását külön dokumentáljuk
(ez elsősorban tömör szöveges, szükség szerint térképi feldolgozással készül, az érvényes tervek és az azóta a területen történt változásokra is figyelemmel)
2. Településfejlesztési Konceptió és program (ok)
(A Polgármesteri Hivatal, a község vezetői által rendelkezésre bocsátandó település-fejlesztési döntések, koncepciók és helyzetértékelés megállapításai alapján készül, figyelemmel a települést esetlegesen érintő országos vagy térségi fejlesztési elképzelésekre, döntésekre, a megyei területrendezési tervnek az eddig elkészült - egyeztetési - szintre jutott elhatározásait is).
3. Településrendezési terv (ek)
Településszerkezeti terv és Szabályozási terv(ek),
tájrendezési, környezetalakítási - a települési környezet természeti és művi elemeivel, így a vízzel, a levegővel, a földdel, a klímával, az élővilággal és az épített környezettel, azoknak a csak egymásra hatásával foglalkozó munkarész -, továbbá
közlekedési, közművesítési - víz, szennyvíz, csapadék, energia-, és hírközlési - távközlési - javaslatok, valamint ezek leírásai, és
a Helyi Építési Szabályzat.

Kisvarsány eddig még nem készített és nem is készítettett olyan Hosszútávú Település-fejlesztési Konceptiót, amelyet az azokat megelőző vizsgálatokra alapozva a testület is megtárgyalta volna. Jelen Hosszútávú Település-fejlesztési Konceptió a korábbi tervek elkészítése óta eltelt hosszú időszak miatt a szükséges kiegészítő vizsgálatokra támaszkodva és a Megyei Fejlesztési Konceptió legfontosabb és megtartandó elemeit figyelembe véve készült el. A községben az előkészítésébe és a készítésébe már bevonásra került a település által delegált tagokból összeállított csoport, akik a helyismeretükkel, a konkrét fejlesztési - rendezési javaslataikkal is segítettek, hogy egy valós ún. „társadalmi tervezés” valósuljon meg a településen. Az elmúlt időszakban több olyan változás történt, mely a Konceptiót alakította. Így elkészült az OTRT módosítása, melyet az Országgyűlés is elfogadott. Elkészült a 300-as út tanulmányterve, és jelenleg folyik az M3-as autópálya Kisvarsányt is érintő alternatíváinak kidolgozása. Kisvarsányt is érintően a Vásárosnaményi tervezett erőmű, és csatlakozó gazdasági létesítményeit, illetve az azok megvalósításához szükséges új árvízi töltés tanulmányterveit, a belvízveszélyek csökkentése érdekében készülő több települést átfogó belvízrendezési tanulmány megállapításait, a beépítésre szánt területek kijelölését, a fejlesztési irányokat és a vízrendezési teendőket már a Konceptióban érvényesíteni kell. Az ezek megvalósításához szükséges teendőket a község teljes igazgatási területére vonatkoztatva is meghatározza.

Az országos közúthálózat fejlesztései belátható időn belül elérik a községet, vagy a tágabb térséget is.

A Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiót, Településszerkezeti tervet a testület határozattal, míg a Szabályozási tervet és a Helyi Építési Szabályzatot rendelettel hagyja majd jóvá.

A többi, az építési törvény szerinti kötelezően elkészítendő, de jóváhagyásra nem kerülő, úgynevezett alátámasztó munkarész. Fontosabb elemei azonban beépülnek a jóváhagyásra kerülő munkarészekbe (pl. egy-egy terület teljes közművesítésének előírása környezetvédelmi szempontok alapján történik, de figyelembe veszi a helyi adottságokat is)

A Község Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója hosszú- és nagytávra készül.

A hosszútáv:	2020-ig, míg
a nagytáv:	2025-ig tart.

A Településfejlesztési Konceptió a készülő Településrendezési Tervnek az első tervi fázisa, és annak a megalapozása érdekében (a törvényi előírásokon túl), a község részéről is végiggondolt kívánatos jövőkép kialakítása miatt szükséges azt elkészíteni. A Konceptió Kisvarsány fölmért és összegyűjtött elképzelései szerint alakul, közösen készült a szakmai team résztvevőivel, és benne figyelembe lettek véve azok a korábbi elhatározások és döntések, melyet a település a saját jövője szempontjából fontosnak tart. Több fórumon megtárgyalásra került, és az ott felvetett javaslatok is beépültek az anyagba. A Fejlesztési Konceptió a megelőző vizsgálatokat, mint alapot használja fel, így a reális elképzelések és a hosszútávú döntések biztosíthatják a település tervezett és rendezett stratégiáinak a megfogalmazását a jövőre nézve.

Az elfogadásra került Fejlesztési Konceptiót kell majd figyelembe venni a következő tervezési fázisnál, a Településrendezési terv készítésénél, illetve a Szabályozási tervnél, valamint a Helyi Építési Szabályzat megalkotásánál is.

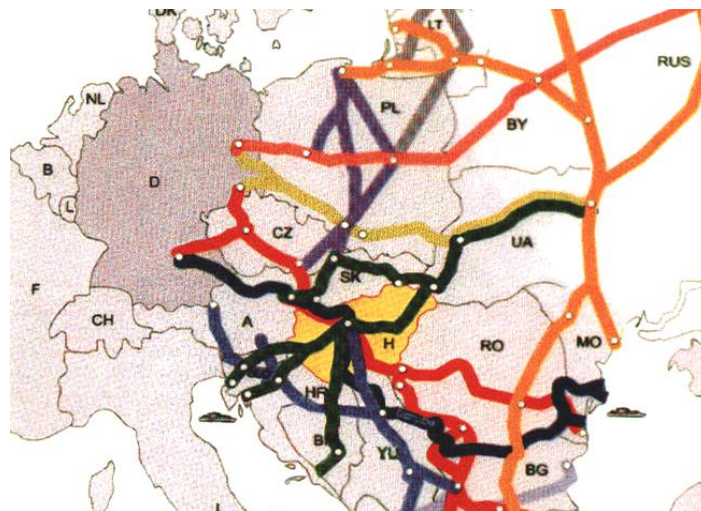
A Településrendezési Terv első tervi szakasza a Konceptió a település stratégiai döntéseinek a térbeli műszaki terve lesz, melyet a Képviselő testület határozatával fogadhat el. A Fejlesztési koncepcióhoz előzetesen elkészültek a településrendezési és szakági vizsgálatok, illetve a helyzetértékelés.

A Konceptió meg kívánja teremteni a megyei fejlesztési koncepcióval való összhangot, illetve az olyan országos és nemzeti elhatározásokat, melyek a Vásárosnaményi kistérséget is érintik, valamint az ugyan korábban elkészült, de elfogadásra nem került Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv elhatározásait és javaslatait egyaránt. Ennek a döntései

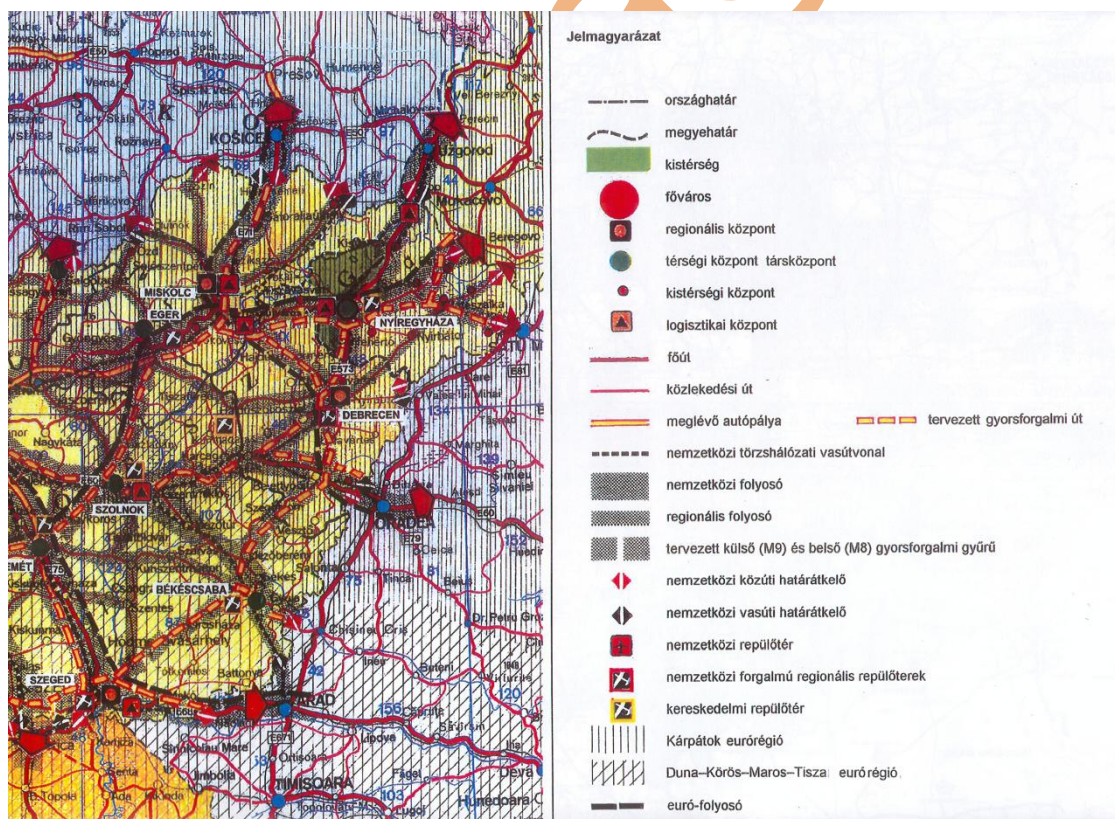
is kihatnak Kisvarsányra / természetesen érintik/. A távlati autópálya és autót út hálózat fejlesztési javaslatok, az európai közlekedési tengelyek fejlesztési javaslatai, a Debrecen- Nyíregyháza - Záhony gazdasági tengely, valamint az azt kiegészítő D-i ág, a mezsgye-terület / benne Kisvarsány is /fejlesztési javaslatai, az EU várható bővítési folyamata...stb. mind kihatnak a község távlati fejlesztésére, szerepére a településhálózatban elfoglalt helyére.

A fejlesztések egy része már megkezdődött (M3-as autópálya, 4-es számú főút rekonstrukciója, a 49-es út korszerűsítése) és fejlesztésének tanulmánya / Vásárosnamény és térségére /, a regionális hulladék-elhelyezés telephelyeinek kialakítása, valamint az első ütemek több szakasz esetében a tervezések szintjén állnak jelenleg.

A község térbeli helyzete és adottságai a Helsinki tanácskozás eredményeképpen megállapított közlekedési folyosók miatt is felértékelődik.

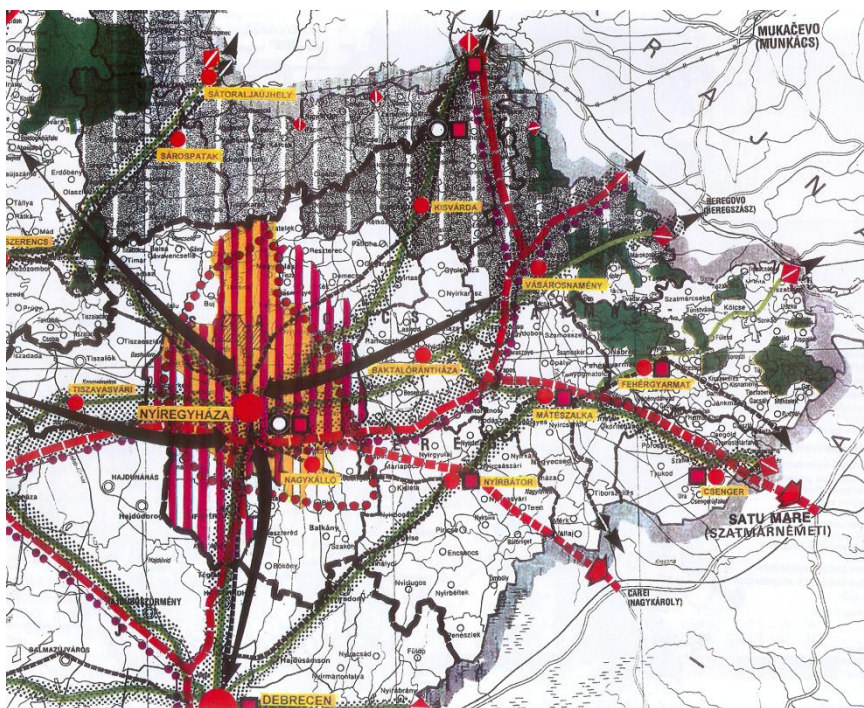

Az Európai közlekedési folyosók

Az ország keleti részének térszerkezeti kapcsolatai

Megyei nagytérégi kapcsolatok

A község területe

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti részén, a Nyírség és a Bereg határán található település Vásárosnaménytől északnyugatra a Kraszna tiszai torkolatánál.

Teljes népesség	982 fő (2001)
Népsűrűség	76,54 fő/km ²
Területe :	1283 ha

Földrajzi adatok:

A Beregi-sík D-i részén található, Vásárosnaményhoz közel, a Tisza-folyó mellett.

Elérhetőség vasúton:

Vasútállomása van (Vásárosnamény-Záhony).

Elérhetőség közúton:

A 41-es út kb. 3-4 km-re van a településtől.

Teljes lakónépesség

1014 fő

Munkaképes korú lakosság száma

603 fő

Helyben foglalkoztatottak száma:

50 fő

Munkanélküliek száma:

114 fő

Üzemek

Legfontosabb termékek

kukorica

Kommunális ellátottság:

Összes lakásszám:

368 db

Ebből csatornázott:

147 db

Szemétszállításba bevont:

368 db

Határa kiváló gyümölcsöt terem. 1800-tól, amikor országosan még alig beszélhetünk gyümölcsstermelésről, Kisvarsányban már hagyománya volt ennek és a legnagyobb hozzáértéssel végezték a telepítéseket. 1854-ben a Füzes nevű javadalmi földet a lelkész oltott gyümölcsfákkal telepítette be. **Lakóinak száma** 1913-ban 1.010, 1967-ben 1.154 főt tett ki.

Kisvarsány nevének **Varsány** tagja ómagyar törzsi helynév, míg **Kis-** előtagja megkülönböztetésül szolgál a szomszédos Nagyvarsánytól.

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

1. fejezet HELYZETÉRTÉKELÉS

Kisvarsány a Beregi-síkságon, Nyíregyházától ÉK-re, mintegy 65 km távolságra a Tisza mentén található település. A 41-es útról Vásárosnaménynél leágazó alsórendű úton közelíthető meg, a településen áthalad a Záhony-Mátészalka vasútvonal. Éghajlata a mérsékelt meleg és a mérsékelt hűvös határán van. Az évi napsütéses órák száma 1950, a középhőmérséklet 9,4-9,5 C, a csapadék 630-660 mm. Uralkodó szélirány az északi és a DK-i. Erdőtársulásai között nagyobb arányt képvisel az akác, kisebb területeket borítanak a nemes nyárok, a lágylombúak, a fenyők és a tölgyesek. A feltöltődött részeket nádasok, mocsárrétek, ecsetpázsitos rétek, sovány-csenkesz legelők fedik. Előfordul tőzegeper, métélykóró és vidrafű is. Talaja fiatal öntéstalajokból áll.

Régészetileg az egyik legérdekesebb település. Az új kőkortól a honfoglalás korig szinte folyamatosan lakott hely volt. 1963-ban a sportpálya lelőhelyen hitelesítő ásatáskor festett neolitik, bronzkori és VII., IX. századi cserepek, tűzhely, paticsmaradványok és egy kis öntő minta került a felszínre. Ugyanilyen korú anyag került elő a Hidéri, Gubényi, Kovásszeg és Kertalja határrészekről is. Az 1950-es évek végén szántáskor egy teljesen ép bronz bográcsot találtak. 1961-ben a Hidérin a Tisza-töltés magasztása közben ugyancsak bronz eszközök, 2 db karkötő, 2 db orrkarka, 1 db véső, 7 db sarló és egy ruhacsipetű került elő. A töltésépítés további vonalán 1963-ban több mint 500 db edénytöredékre, obszidián rögök, megmunkált és félig megmunkált obszidián kések voltak. Ugyanitt több kg festéket tartalmazó raktárelvetet is találtak, amelyet az edények festéséhez használtak. Ez arra utal, hogy Kisvarsány lerakata lehetett 5-6 ezer évvel ezelőtt annak a tiszai kereskedelmi útnak, amely Tokajból szállította a nyersanyagot az Alföld felé. A későbbi időből egy kis gyöngy a szkíták nyomát mutatja, két épen előkerült korszak a hunok itteni életére utal.

A település helye Szabolcs Vármegye 1783-1785 között készített ún. I. katonai felmérése szerint

Az ország régiói

A KSH Magyarország kistérségei Észak- Alföld 2000 adatai szerint a régió kistérségeinek társadalmi – gazdasági fejlettségi rangsorában

A fejlettség mérőszáma		A kistérségek		
		száma	megnevezése	Népessége a régió %-ában
Elmaradott kistérségek	A régió átlagánál lényegesen alacsonyabb	7	Tiszafüredi, Vásárosnaményi, Csengeri, Fehérgyarmati, Berettyóújfalui, Kunszentmártoni, Polgári	16,6
	A régió átlaga körüli	10	Nyírbátori, Püspökladányi, Baktalórántházai, Karcagi, Nagykállói, Törökszentmiklósi, Balmazújvárosi, Jászberényi, Vásárosnaményi , Tiszavasvári	32,0
	A régió átlagánál lényegesen magasabb	1	Hajdúböszörményi	3,9
Nem elmaradott kistérségek		5	Hajdúszoboszlói, Nyíregyházai, Kiskőrösi, Szolnoki, Debreceni	47,6

A Vásárosnaményi kistérség a megye átlagos nagyságú, kiterjedésű és lakónépességű statisztikai körzete. Területfejlesztési szempontból kedvezményezett térségnek minősül. / 30/1997. OGY határozat és a 19/1998. Korm. rendelet szerint / A kistérségnek a környezetéhez is viszonyított „fejlettsége” csak ebben a vonatkozásban állapítható meg. A vizsgálatokban valójában megállapított elmaradást és fejlettségbeli hátrányt az ország átlagához képest strukturális és térszerkezeti okokkal egyaránt lehet magyarázni. Az elsődleges ezeken belül a fekvése, a még jelenleg meglévő közlekedési és elérhetőségi hátránya miatt adódó térszerkezeti pozíciója, melyen feltétlenül változtatni, javítani kell. Mindezen okok miatt a népességmegtartó erejének növelése kizárólag önmagára való támaszkodásból nem oldható meg.

A kistérségek listája fejlődésük és régiók szerint / KSH Magyarország kistérségei 2000/

Észak-Alföld				
Dinamikusan fejlődő	Fejlődő	Felzárkózó	Stagnáló	Lemaradó
	Debreceni Hajdúszoboszlói Szolnoki	Nyíregyháza-i Tiszavasvári Jászberényi	Hajdúböszörményi Püspökladányi Karcagi, Kiskőrösi	Balmazújvárosi, Berettyóújfalui, Polgári, Baktalórántházai Csengeri, Fehérgyarmati, Vásárosnaményi , Nagykállói,Nyírbátori Vásárosnaményi, Kunszentmártoni, Tiszafüredi, Törökszentmiklósi

A kistérségek fejlettségi típusainak meghatározásához a gazdasági-társadalmi helyzetüket és fejlődésüket jól jellemző kilenc mutatót alkalmaztak:

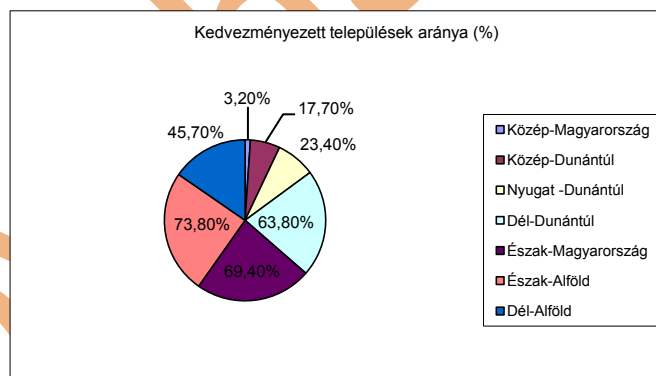
1. Külföldi érdekeltségű vállalkozások külföldi jegyzett tőkéje egy lakosra 1998
2. Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy lakosra 1998

3.	Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy lakosra	1988/1998
4.	Működő gazdasági szervezetek ezer lakosra jutó száma	1998
5.	Működő gazdasági szervezetek száma	1998/1995
6.	Munkanélküliek aránya	1998
7.	Vándorlási különbözet ezer lakosra jutó száma	1990-1998
8.	Távbeszélő főállomások ezer lakosra jutó száma	1998
9.	Személygépkocsik száma ezer lakosra	1998

Régió	Leghátrányosabb helyzetű kistérség	Hátrányos helyzetű kistérség	Kedvezményezett kistérség	Összes kistérség
Közép-Magyarország	0	3	3	15
Közép-Dunántúl	0	9	9	23
Nyugat-Dunántúl	2	4	6	21
Dél-Dunántúl	8	9	17	22
Észak-Magyarország	12	8	20	23
Észak-Alföld	13	7	20	23
Dél-Alföld	7	12	19	23
Összesen	42	52	94	150

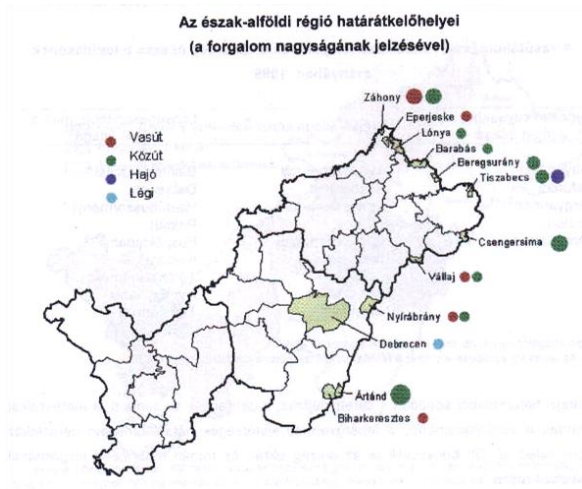
Kisvarsány község Szabolcs – Szatmár - Bereg megye Keleti részén, Magyarország ÉK-i „sarkában” található. A település és térsége sajnos már a rendszerváltást megelőző időszakban sem bírt meghatározó, a későbbiekben is tovább éltethető gazdasági potenciállal. A városközi és a főút közeli pozíciója pedig erre megfelelő lenne. A közeli városok azonban – Vásárosnamény, Mátészalka, Nyíregyháza - / a térségük azonban nem / már a rendszerváltást megelőző időszakban meghatározó, de a térségre nem kiterjeszkedő gazdasági potenciállal bírt.

Régió	Elmaradott települések	Magas munkanélküliségű települések	Elmaradott és magas munkanélküliségű települések	Kedvezményezett települések összesen	Összes település
Közép-Magyarország	6	0	0	6	187
Közép-Dunántúl	67	26	22	71	401
Nyugat-Dunántúl	141	41	29	153	655
Dél-Dunántúl	337	346	266	417	654
Észak-Magyarország	305	386	271	420	605
Észak-Alföld	147	265	125	287	389
Dél-Alföld	89	67	40	116	254
Összesen	1092	1131	753	1470	3145

A megyére nézve korábban meghatározó volt ugyan a vasúti közlekedés / a településtől Ny-ra, a belterületet is érintően halad el a Mátészalka-Vásárosnamény-Záhony-i vasútvonal, ennek a megállója itt a településen is van. /közvetlenül a községre azonban korábban sem jelentett valós megközelítési lehetőséget. A meglévő vasúti kapcsolat Záhony, Debrecen és Nyíregyháza irányában nem meghatározó sem a személy, sem a teher/áru/ szállításhoz. A vasúti szállítás térvesztése mellett a közútra áttevődött hangsúly Kisvarsányra nézve nem jelentett előnyt, pedig annak helyzeténél fogva ez lehetőség lenne. A K-i gazdasági kapcsolatok visszaesése is számottevő, a közlekedési infrastruktúra további szükséges fejlesztése, a térségnek az elérhetősége javítása pedig eddig még nem történt meg. A vasútról a közútra terelődött szállítás és a személygépjármű forgalom a 41 számú főút melletti települések területét fejlesztés vonatkozásában nem érintette. A község tömegközlekedési kiszolgálása is elsősorban Vásárosnaményen keresztül autóbusszokkal történik. Az ukrán határig tartó 41. számú, és a román határig tartó 49.-es számú főutak előnyeiből és hátrányaiból alig-alig részesedik. Kisvarsány község Vásárosnamény mellett, attól mintegy 4 km-re, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye É-i, Magyarország ÉK-i „sarkában” található, az ukrán határtól 12 km-re.

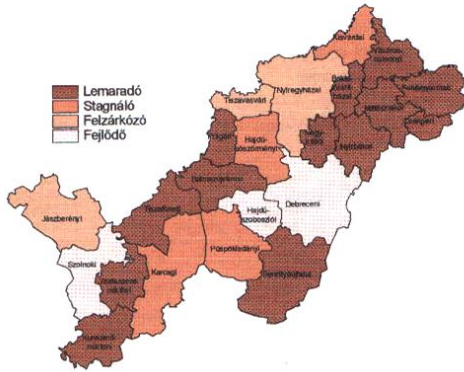

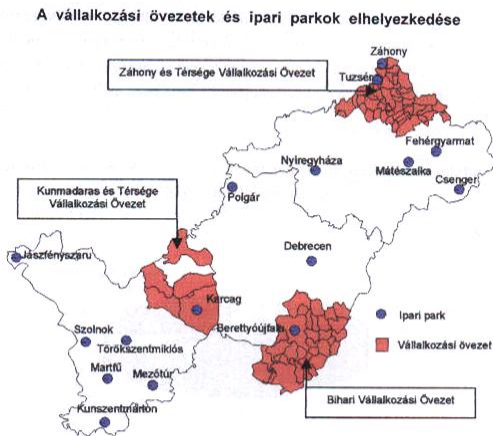
1. ábra Az ország K-i határátkelői

Már az előbbiekből is látható, hogy az a status, melyben a térség van, nem pusztán nemzeti, vagy regionális, hanem nemzetközi is. Ezzel számolt az Országgyűlés által elfogadott OTK (Országos Területfejlesztési Konceptió), az elfogadott Országos Területrendezési Terv, és a helyi regionális tervek is, mint pl. az elkészült, de még jóvá nem hagyott Megyei Területrendezési Terv (MTR) is. Az OTK a Bécs – Budapest – Záhony irányt, hozzávetőlegesen az M1 – M3 nyomvonal mentén egy innovációs tengelynek tekinti, melynek két végpontja kiemelt jelentőségű. Ezt kiegészíti az M3-as-hoz kapcsolódó új nyomvonalon tervezett M49-es autópályát is, illetve a csatlakozó meglévő főúthálózat. A térség regionális infrastruktúráinak fejlesztését a megyei regionális terv is előirányozza.

A kistérségek helyzetének alakulása, fejlődése

2. ábra a kistérségek helyzete 2000-ben a KSH adatai szerint az Észak-Alföldi régióban

3. ábra az Észak-Alföldi régió legfontosabb gazdasági övezetei között a helyzete révén a Záhonyi kiemelt jelentőségű. E mellett található Vásárosnamény is a maga mintegy 70 ha-os Ipari parkjával. Mind a kettő pozicionális előny a térség települései részére is

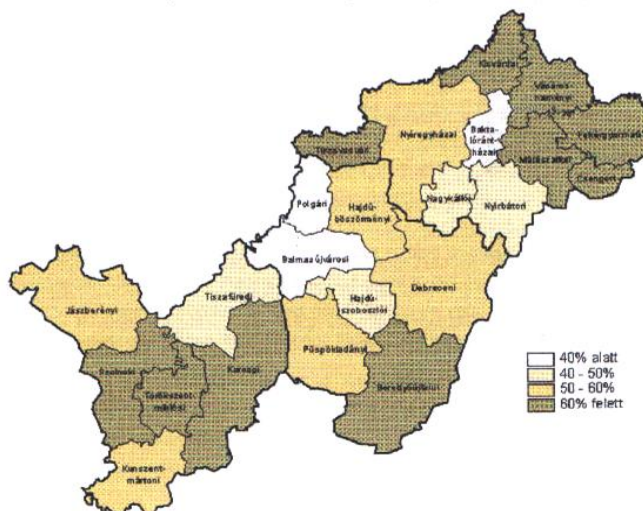
2. A népesség korstruktúrája és a nemek aránya, 1999

Megnevezés	Kor szerinti megoszlás, %				Száz gyermek- korúra jutó idősorú ^{a/}	Ezer férfira jutó nő
	0-14 év	15-17 év	18-59 év	60-x év		
Hajdú-Bihar						
Balmazújvárosi	19,6	3,7	57,5	19,2	98	1 030
Berettyóújfalui	19,0	3,9	57,0	20,0	105	1 039
Debreceni	18,4	3,9	60,6	17,2	93	1 099
Hajdúböszörményi	19,5	4,2	58,3	18,0	93	1 040
Hajdúszoboszlói	18,5	3,9	59,4	18,3	99	1 058
Polgári	17,9	4,0	56,4	21,8	122	1 031
Püspökladányi	19,6	3,9	57,8	18,6	95	1 015
Összesen	18,8	3,9	59,3	18,1	96	1 068
Jász-Nagykun-Szolnok						
Jászberényi	16,6	3,7	57,0	22,7	137	1 079
Karcagi	18,4	3,9	58,4	19,4	105	1 040
Kuntszentmártoni	17,2	3,8	56,7	22,2	130	1 064
Szolnoki	16,9	3,7	60,7	18,7	111	1 086
Tiszafüredi	18,5	4,2	57,1	20,2	110	1 051
Törökszentmiklósi	19,1	3,8	57,9	19,1	100	1 033
Összesen	17,6	3,8	58,4	20,2	115	1 064
Szabolcs-Szatmár-Bereg						
Baktalórántházai	21,8	4,3	57,9	16,0	73	1 033
Csengeri	20,1	4,2	56,3	19,5	97	1 035
Fehérgyarmati	20,1	4,0	57,3	18,7	93	1 054
Kisvárdai	22,0	4,5	58,3	15,2	69	1 068
Mátészalkai	20,6	4,4	58,5	16,5	80	1 062
Nagykállói	20,9	4,2	57,1	17,8	85	1 047
Nyírbátori	22,0	4,6	56,8	16,6	75	1 058
Nyíregyházi	19,4	4,2	60,2	16,3	84	1 078
Tiszavasvári	20,9	4,2	55,9	19,0	91	1 036
Vásárosnaményi	20,4	4,3	56,8	18,6	91	1 057
Összesen	20,5	4,3	58,5	16,8	82	1 064
Észak-Alföld						
Összesen	19,1	4,0	58,7	18,2	95	1 065

a/ Száz 0-14 évesre jutó 60-x éves.

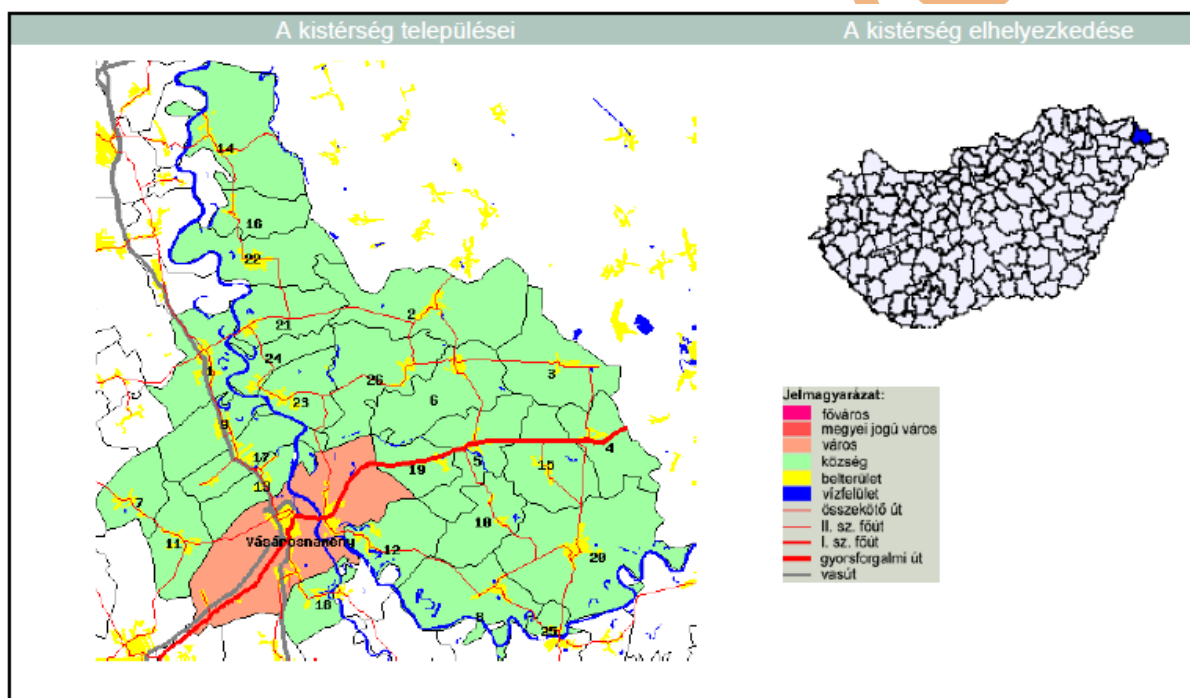
Az ország K-i térfelén lévő és főleg a határ közelség hátrányait is viselő települések az elérhetőség kedvezőtlen adottságai, és a még nem elég jelentős befektetői szándék miatt fokozottan veszélyes, a fejlettségbeli különbségeket saját erejükből leküzdeni nem tudó helyzetben vannak. Jelentősebb a **szolgáltatások részaránya**, megközelítve a **20 %-ot** (a megyében 60-70 közötti). A középfokú képzést két közeli város középiskolája végzi, ami kibővült gimnáziumi profillal. A település igazgatási területe kicsinek mondható, mintegy 1,283 km².

A szakközépiskolai tanulók aránya a középiskolákban, 1999

4.ábra A Vásárosnaményt is magába foglaló kistérség iskolázottsági szintje az átlagot meghaladja. A szakmai képzés struktúrája elemzésére a vizsgálat nem tér ki

Észak-Alföld
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
VÁSÁROSNAMENYI KISTÉRSÉG
KISTÉRSÉGI HELYZETKÉP

#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő
1	Aranyosapáti	2 138	8	Gulács	858	15	Márokpapi	460	22	Tiszaakadály	979
2	Barabás	825	9	Gyüre	1 272	16	Mátyus	345	23	Tiszaszalka	939
3	Beregdaróc	836	10	Heteferőse	300	17	Nagyvarsány	1 617	24	Tiszavid	476
4	Beregsurány	654	11	Ilk	1 281	18	Olosva	736	25	Tivadar	223
5	Csaroda	668	12	Jánd	836	19	Tákos	408	26	Vámosatya	600
6	Gelénese	592	13	Kisvarsány	975	20	Tarpa	2 240	27	Vásárosnamény	9 380
7	Gemze	860	14	Lónya	822	21	Tiszaadony	718			

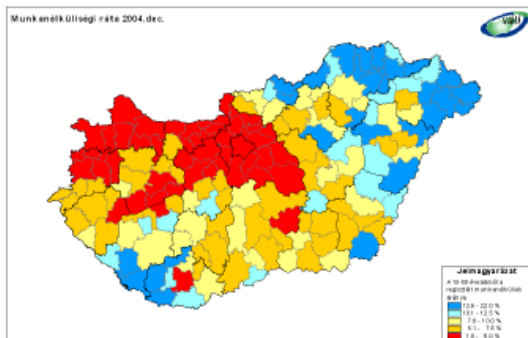
Főbb területi folyamatok az ezredfordulón

A társadalmi-gazdasági fejlettség területi képe az 1990-es évek közepéről az ezredfordulóra alig módosult, de 2000 után egyes, a területi különbségekre ható folyamatok felerősödtek. A leggyorsabban fejlődő térség a főváros, valamint az azt övező agglomeráció, az ország központi térségének súlya tehát tovább nőtt. A gazdasági növekedés fontos színterei továbbá a Dunántúl északi és nyugati sávja, valamint a regionális gazdasági és tudásközpontként funkcionáló megyeszékhelyek (elsősorban Pécs, Szeged, Debrecen és Miskolc). A legfejlettebb kistérségek nagyobb hányadának fejlődési üteme messze átlag alatti, a leszakadó térségek az északkeleti országrészben és a Dél-Dunántúlon koncentrálódnak.

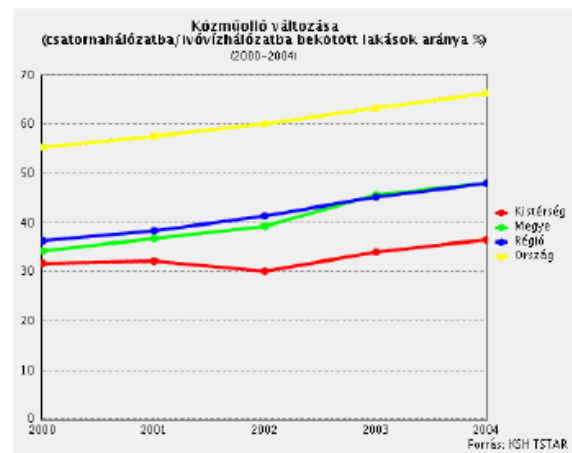
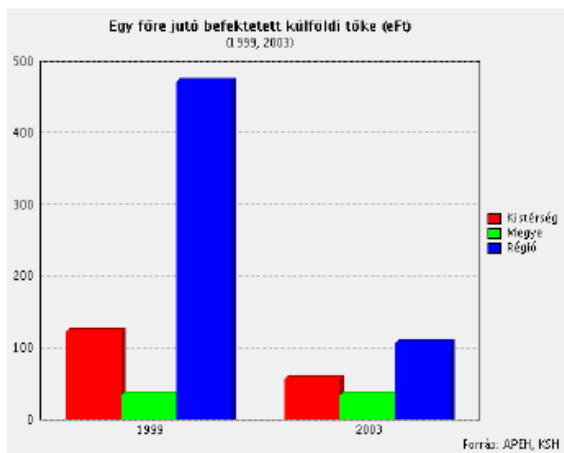
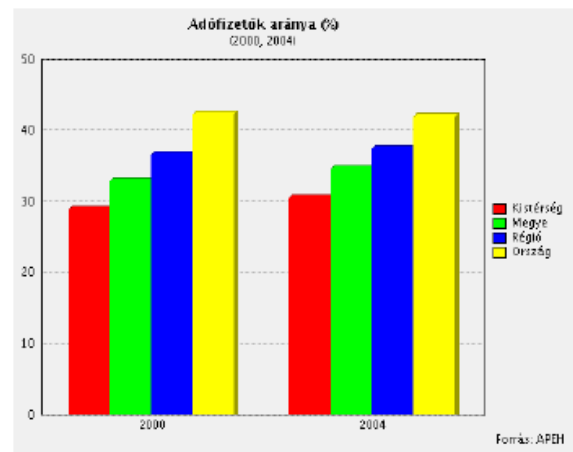
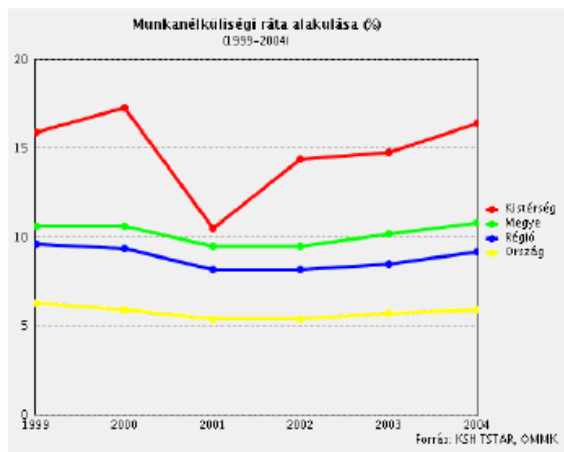
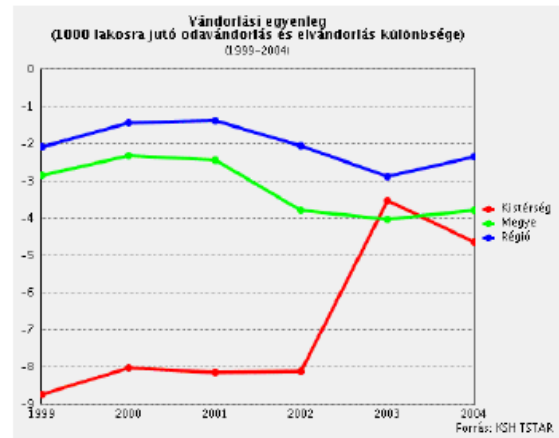
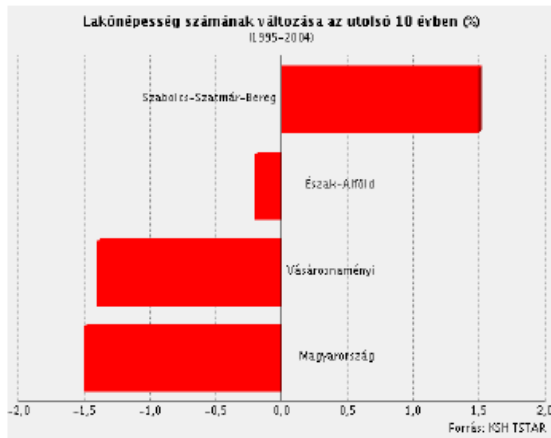
[illegible]

A hazai munkaerőpiac változatlan jellemzője az egyszerűen alacsony munkanélküliségi ráta, illetve alacsony szintű foglalkoztatottság, és hogy a területi különbségek a régiók, megyék, kistérségek és településkategóriák szintjén egyaránt nőttek. A munkanélküliek aránya a Dél-Dunántúli illetve Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék határmenti kistérségeiben két-háromszorosa az országos átlagnak.

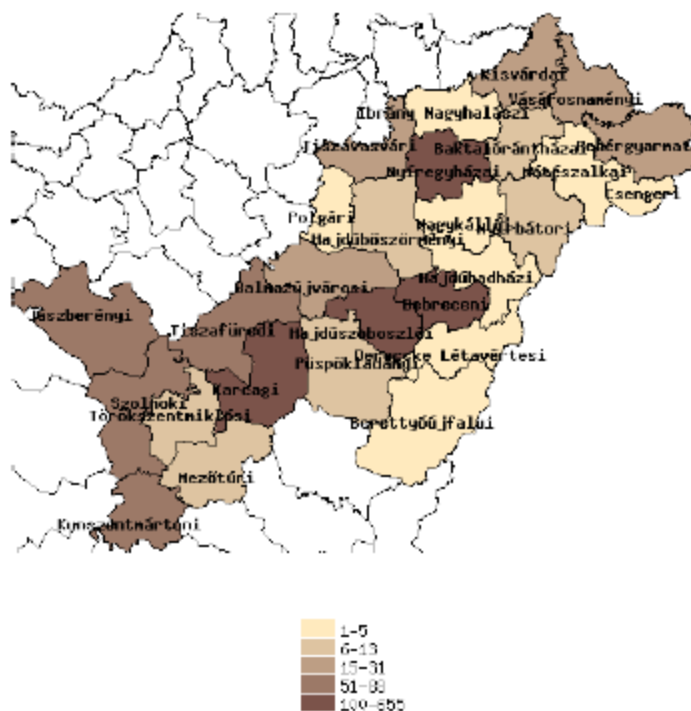

Az ország térszerkezetét alakító közlekedési hálózat főváros központú, sugaras jellege továbbra is megmaradt. Az elmúlt évek hálózatfejlesztései ezt nem voltak képesek oldani, ugyanakkor jelentősen felgyorsult (illetve részben már meg is valósult) a regionális központok bekapcsolása a gyorsforgalmi hálózatba (Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza, Szeged).

A kistérség bemutatása statisztikai adatokkal

Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer db) 2004

Forrás: KSH TSTAR

Kistérségi alapadatok

Terület (km ²)	568
Lakónépesség (fő, 2004. dec. 31.)	32038
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett térség (64/2004. Korm. rendelet szerint)	Igen
Típus szerint	
Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térség	Igen
Ipari szerkezetátalakítási térség	Nem
Vidékfejlesztési térség	Igen
Mérték szerint	
Hátrányos helyzetű	Nem
Leghátrányosabb helyzetű	Igen
Települések száma	27
Jogállás szerint	
Város	1
Község	26
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett települések száma (7/2003. Korm. rendelet szerint)	26
Típus szerint	
Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott település	8
Országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott település	26
Leghátrányosabb kistérséghez nem tartozó leghátrányosabb helyzetű település	0

Hazai és uniós támogatások adatai (2002-2005 között megkötött szerződések)

Hazai támogatások 2002-2005 évben

Cél kategória	Projektek száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Gazdaságfejlesztés	398	2 188 294	4 616 489
Műszaki infrastruktúra	20	328 711	485 444
Humán infrastruktúra	22	233 624	555 344
Emberi erőforrások fejlesztése	18	215 210	324 015
Tervezés	28	164 391	226 748
Egyéb, nem besorolható	183	132 158	132 539
Települési életminőség	16	90 227	153 036
Környezetvédelem, környezetvédelmi infrastruktúra	7	65 784	152 913
Kulturális örökség védelme	2	12 000	25 445
Összesen	692	3 428 399	6 651 973

Uniós támogatások 2004-2005 évben

Operatív program	Projektek száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Regionális Fejlesztés OP	4	754 575	781 156
Agrár és Vidékfejlesztés OP	30	674 007	1 331 542
Gazdasági Versenyképesség OP	6	51 893	154 460
Összesen	40	1 480 275	2 267 158

ROP projektek 2004-2005 évben

Pályázó neve	Projekt célja (év)	Megvalósítás helye	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Vásárosnamény Város Önkormányzata	A vásárosnaményi Tomcsányi Kastély turisztikai célú komplex felújítása (2005)	Vásárosnamény	291 705	299 185
Nagyvarsány Községi Önkormányzat	A Nagyvarsányi Általános Iskola felújítása és bővítése (2005)	Nagyvarsány	229 894	241 994
Bereg Térségi Fejlesztési Társulat	Vásárosnaményi kistérség összefogása a foglalkoztatási helyzet javítására (2005)	Vásárosnamény	147 487	149 989
Községi Önkormányzat Tiszakerecseny	Tiszakerecseny Község Nevelési-Oktatási Intézményének Felújítása Bővítése Korszerűsítése (2005)	Tiszakerecseny	85 488	89 988
Összesen			754 574	781 156

A helyzetértékelés a településrendezési vizsgálatok rövid, értékelő összefoglalása. Feladata a települési önismeret elmélyítése. A legfontosabb belső pozitív és negatív adottságok (az *erősségek* és a *gyengeségek*), valamint a külső pozitív és negatív körülmények (a *lehetőségek* és a *veszélyek*) bemutatásával készül. (SWOT II. analízis)

	ERŐSSÉGEK Belső és pozitív adottságok, körülmények	GYENGESÉGEK Belső és negatív adottságok, körülmények	LEHETŐSÉGEK Külső és pozitív adottságok, körülmények	VESZÉLYEK Külső és negatív adottságok, körülmények
POLITIKAI ÉS FÖLDRAJZI HELYZET				
Közlekedés- földrajzi helyzet	- a község a Beregi térség természetes központja közelében, attól kb. 4 km-re, közeli főúti kapcsolattal összekötve található, - a kiépített vasúti és közúti kapcsolataival az ország egyéb tájait, a határon túli területekkel a Záhonyi és a közeli Barabási határátkelők segítségével Ukrajna felé rendelkezik jó kapcsolattal, a Krasznán lévő közeli átkelő meglétével pedig a Felső-Tisza felé rendelkezik kissé körülményes megközelíthetőséggel, kapcsolatokkal -Nyíregyházát, a megye központot 2, rossz nyomvonal vezetésű, és minőségű közeli főúton, illetve vasúton keresztül lehet elérni, mintegy 68 km távolságban - a régióközponttal /Debrecen/ is létezik vasúti kapcsolata, ám a főutakkal történő összeköttetése ebben az irányban is elégtelen színvonalú - az elhatározott és épülő M3-as autópálya közelsége, az arra való jó kapcsolat segítségével a helyzeti energiája növekszik /300-as út/ - a meglévő Záhonyi és a Tiszabecsi, a Barabási új határátkelő is felértékeli a megyét, ezzel a kistérséget is - a megyei TRT vasúthálózata szerinti tervezett nemzetközi és országos törzsvonal érinti /Vásárosnamény-Csenger-Románia - /	- a főút-kapcsolat további fejlesztésének elhúzóda- sa miatt még mindig kedvezőtlenek a település el- érési mutatói - a Záhonyi határátkelő csak rosszul kiépített öss- zekötő utakon keresztül érhető el, ez az irány a fő európai közlekedési ten- gelytől kissé kiesik - a térség összekötőút-há- lózata (különösen a Sza- most és a Krasznát kísé- rően) hiányos, nyomvona- lában nem korszerű, mű- szakilag avult. - az egyetlen kétszámjegyű főút a község mellett ha- lad, és a rá csatlakozó 4 és 5 számjegyű utak cso- móponti kapcsolata az el- sőrendű főúttal rossz kié- pítésű - K-re, Vásárosnamény- Gergelyugonya-Csaroda –Beregsurány felé van ugyan kiépített híd- kapcsolat, de Barabás felé csak kompon keresztül biztosítható a kapcsolat, vagy kerülővel, közvetle- nül csak Aranyosapátnál - Kisvárdra felé a 4108-as úton, települések belterü- letén, rosszul kiépített és nem jó nyomvonal-veze- tésű úton lehet eljutni, /IIk, Szabolcsbáka irányában, vagy a 419-es úton, ha- sonlóan rossz adottságok- kal rendelkező úton - a Záhonyt célzó 4115-ös út is felújításra és korsze- rűsítésre szorul - a főút a település testen nem halad keresztül, így az átmenő forgalom a köz- ség belső életét nem za- varja - a hidak ritka elhelyezke- dése a település és térsé- ge elérhetőségét, és a tér-	- a település tágabb térséget tekintve területfejlesztő ha- tású a tervezett M3 és a 300-as gyorsforgalmi utak, mint elsődleges, valamint a 4-es (és esetleg a 41-es) főút, mint másodlagos fejlő- dési tengelyek viszony- lagos közelsége - az említett gyorsforgalmi utak, mint nemzetközi közle- kedési folyosók, egyben gazdasági-társadalmi fejlő- dési tengelyek is. - a térség és benne a község elérhetőségét jelentősen ja- víítja az említett gyorsforgal- mi utak között kapcsolatot biztosító, az Országos Terü- letrendezési Tervben sze- replő Vásárosnamény-(Őr)- Csengerújfalu tervezett M 49 sz. gyorsforgalmi út, illetve a határátkelők közötti szereposztás, terhelés eloszlás - a 41-es főút korszerűsíté- se a Beregsurányi határát- kelőt értékeli fel, elsősorban a települési összekötő utak kiépítésével, az M3-as autópálya a Barabási határátkelőt, a 300-as út pedig Záhonyt - illetőleg felértékelődik az észak-déli közlekedési irány is (Magyarország-Szlovákia) - a logisztikai szerep betöl- tésére is kiváló adottsággal rendelkezik a térség - a Krasznán és a Tiszán új híd építésével a két oldal kapcsolata közvetlenebb, szervezettebb lesz - a Vásárosnaményig építeni tervezett autópálya Kisvarsányt is felértékeli - az M3-as autópálya-300- as főút kapcsolata Kisvarsánynál lehetséges, az M3-as autópálya Vásárosnaményi lejáró ága egyik alternatívája	- a gyorsforgalmi- és fő- út fejlesztéseknek, a te- lepülés jó közúti kap- csolatának korszerű ki- alakítása elhúzódik. - a község megközelít- hetőségét javító telepü- lési összekötőút háló- zat kiépítése elmarad - a gyorsforgalmi utak- ra a közeli és jó kap- csolat távol kerül - a K-i irányú közlekedé- si kapcsolatok leértéke- lődnek - a községet és környe- zetét nem érintik az or- szágos kerékpárút-há- lózat elemei - a megyei kiemelt ke- rékpárút-hálózat sem alakul ki - a gyorsforgalmi út fej- lesztés elkerülő szaka- sza a települést elkerül- ve annak a megállító képességét rontja, a szolgáltatások, melyek a megállító jellegű szol- gáltatás-vendéglátásra telepedők nem fejlőd- nek, esetleg tönkre is mennek - nem épül új híd a Krasznán és a Tiszán - nem épül árvízi ára- pasztó a térségben - az autópálya csomó- pont távolra kerül - nem korszerűsödik a meglévő országos úthálózat /4115, 4108, 4109 számú utak/ - ha nem korszerűsödik a 4115-ös út- kisvarsányi bekötőút csomópontja - ha az autópálya lejáró kiépítésével a települést érintő átmenő forgalom rázúdul a belterületre - ha nem

	a térséget - a megyei közlekedési hálózatban jelenleg és a távlatokban megmarad a 41. számú főút szerepe - a Győrtelek közelében tervezett új É-D-i irányú kiemelt főút a térség elérhetőségét javítja Záhony-Ukrajna felé, a községet azonban nem érinti a vonala	ség belső közlekedési kapcsolatait, és ezzel az együttműködésének feltételeit jelentősen rontja - a 41-es főút és a romániai kapcsolat nem olyan erős, mint lehetne	Kisvarsány-Nagyvarsány között van tervezve, ezzel az elérhetősége és a megközelítése javul	korszerűsödik, esetleg megszűnik a vasúti kapcsolat
Geopolitikai helyzet, Földrajzi fekvés	- idegenforgalom fejlesztése szempontjából a kedvező adottságai ellenére – Kraszna és a Tisza ittléte, - fontos idegenforgalmi térség közelében fekszik (Felső-Tisza- vidék országos üdülőkörzet), nem tud a körzet idegenforgalmi adottságaihoz szervesen kapcsolódni (közvetlen hid hiánya, strandolásra nem teljesen alkalmas vízfelület - Kraszna, Tisza holtág -) -nincs kialakult speciális ipari kultúra és gyakorlat - a beregi tájegységben fekszik / Nyírség és a Krasznahát közelében/ -a „háttérben” idegenforgalmi potenciállal rendelkező területek és települések vannak - gazdasági, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi- ellátási és szolgáltatási központ van a közelében /Vásárosnamény és kisebb mértékben Kisvárd, Mátészalka, de Záhony is /	-az ország észak-keleti periferikus részén való fekvés - az ország centrum-térségeitől való viszonylag nagy távolság - gyenge gazdasági helyzetű elmaradott térségben fekszik - a térség munkaerő tartalékának képzettségi szintje alacsony, képzettségi struktúrája nem korszerű - az elvándorlás mértéke csökkenti a potenciális munkaerő mértékét - bel- és árvíz veszélyeztetett terület - a föld termőértéke nem kiemelkedő	-az Unió csatlakozás-bővülésével a határok átjárhatósága, a munkaerő, a termékek és a szolgáltatások szabad áramlása révén a periferikus elhelyezkedésből adódó hátrány oldódhat, illetőleg megszűnhet - nagy munkaerő tartalékkal rendelkező térségben fekszik - a határon átnyúló gazdasági- társadalmi együttműködésben rejlő fejlődési lehetőség adott - a közeli időszaki árvízjáró megléte növeli a biztonságot, és a mezőgazdasági termelés is átalakulhat -a közeli térségközponti szerepű Vásárosnamény a töle K-re és D-re lévő települések értékeinek kiaknázásában, ahhoz kapcsolódva háttér szolgáltatások terén segít a községeknek is - kiemelkedő értékű táji-termeszeti értékei vannak - a Holt-Tisza, a Kraszna és a település épületei idegenforgalmi, szabadidős és rekreációs területen hasznosíthatók - A meglévő és védett erdők a természetes adottságok kihasználásában, a vadászatban és az oktatásban, az aktív szabadidő eltöltésben adnak potenciális lehetőséget. Itt turisztikai szálláshelyek és szolgáltatások megépítésére. - új töltés készül - a tervezett Vásárosnaményi erőmű Kisvarsány területén kiszolgáló infrastruktúrát igényel, a község te-	- az Unió felzárkózás, a tényleges csatlakozás /működésének kiépítése/ elhúzódása - ha továbbra is jellemző marad a keleti országrész lemaradása, a magasabb munkanélküliség és a rosszabb jövedelmi viszonyok -a Kelet- Európai szomszéd országok Eu-partnerségi csatlakozásának elhúzódása, a szomszédos kapcsolatok gyengülése - ha nem sikerül intézményesíteni a térségi szemléletet az idegenforgalmi fejlesztés terén - ha elveszíti a befektetők érdeklődését, és nem tudja kiaknázni a helyzetéből adódó lehetőségeit, a kedvező szerepét - ha nem sikerül a táji-termeszeti adottságokat az idegenforgalom céljára, a halászat, vadászat céljára kihasználni - ha a közeli főút adta előnyök kihasználása a gazdaságfejlesztés érdekében nem történik meg - ha a vásárosnaményi erőmű fejlesztéseihez nem tudnak a település területi adottságaival kapcsolódni - ha az M3-as autópálya-300-as főút csatlakozása, illetve az autópálya csomópont elkerüli a községet, vagy

			rületén kapcsolódó gazdasági területek alakulhatnak ki	nagyon távol kerül tőle
TERMÉSZETI- ÉS MŰVI ERŐFORRÁSOK				
	ERŐSSÉGEK Belső és pozitív adottságok, körülmények	GYENGESÉGEK Belső és negatív adottságok, körülmények	LEHETŐSÉGEK Külső és pozitív adottságok, körülmények	VESZÉLYEK Külső és negatív adottságok, körülmények
Természeti táj, természeti értékek	- sajátos táji adottsága a településnek, hogy a külterülete és a belterülete síkvidéki, a Holt Tisza mélyebb területe vágja ketté - a településközpont karakter jellemzői a kisvárosias jelleg kezdődő kialakulását, erősödését mutatják, az arculat egyedi - a Holt-Tisza É-i és D-i részén lévő települési térségek eltérő jellegűek és korúak - Ez az adottság az idegenforgalom szempontjából lehet erőforrás. - a Holt- Tisza és a csatornák kettévágják a /határolják/ a területét - nincs még hagyománya a turisztikai és egyéb használatnak, a táji-települési adottságoknak, ezek kihasználásának - erős helyi szerveződések alakultak ki ennek kiaknázására, - a kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete által érintett település - a Natura 2000 területei, a Beregi tájvédelmi körzet meghatározó	- kevés a kiemelhető és kihasznált táji-természeti védett érték, a védett kisebb földrészlet, illetve a természetközeli állapotú területei szétszórva, mozaikosan helyezkednek el - csak a térséggel együtt jelent potenciális erőforrást - a K-i területek, valamint részben a D-i és É-i területek mélyfekvésűek - a kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete által nem érintett település - nincs szerves települési térségi kapcsolat a védett területekkel, vagy az éppen a fejlesztési területek közelében találhatóak - .	- a saját és a környezet természet-táji adottságai az idegenforgalomban, és a gyógyításban, oktatásban, a rekreációban gazdaságilag is hasznosíthatók, nagyobb térségi összefogással - a Holt -Tisza egy kisebb része szabadidős tevékenységre és eltöltésre igénybe vehető - a nem kiemelt termőhelyi adottságú területek által érintett településként a mezőgazdaság speciális támogatása várható	- ha a térségi idegenforgalmi együttműködést nem sikerül megvalósítani, illetőleg intézményesíteni - ha a természeti védelem korlátozza a település egyéb fejlesztését akadályozza
Termőföld	- réti talajok, lecsapolt és telkes sík- lap talajok jellemzik - adott az öntözés lehetősége	- a termőföld termőhelyi értéke az országos átlag alatti, de a környezetében lévő településekéhez viszonyítva néhol azt meghaladó	- a mezőgazdaság átállítása a biogazdálkodásra - fokozott erdősítés - a gyümölcsstermesztés átalakítása - a közeli erőmű hulladék energiájára kapcsolódva növekedhet az energia igényes mezőgazdasági kultúrák szerepe	- a belvíz és az árvízveszély a mezőgazdasági termelést több területen lehetetlenné teszi
Ásványi vagyon	- termálvíz valószínűsíthető, de megkutatva nincs	- ásványokban, és építőanyag ipari ásványban szegényes		
Felszíni vizek	- a mezőgazdaságban	- a Tisza idegenforgalmi	- a belvízelvezetés megol-	- ha nem sikerül a bel-

	gazdaságilag is hasznosíthatóak a Tisza folyó, és a csatornák	hasznosítása korlátozott, nem jelent számottevő vonzást a községre - a belvízelvezetés csak részben megoldott, a belterületen is vannak lefolyástalan területek	dásával a jelenleg kihasználatlan, mélyfekvésű, de egyébként település szerkezeti pozíciójukat tekintve értékes területek hasznosíthatók	vízvesztélt csökkenteni
Felszín alatti vizek	-a község területe a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete által nem érintett	- a község területe a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete által nem érintett - saját vízműkútjai nincsenek -nincs vezetékes szennyvízhálózat és tisztítás -a meglévő személtelep nincs védelem alatt	- a kommunális hulladék elhelyezése és kezelése országos program keretében nyer megoldást - a regionális hulladék elhelyezésre kijelölt települése Kisvárdra	- ha a regionális Hulladékgyűjtő- és kezelő telep megoldása elhúzódik
Építés-földtani adottságok	- nem veszélyes térség (földrengés, csúszás, föld alatti üregek....stb szempontjából.)	-a belvíz és árvíz által veszélyeztetett a teljes területe		
	ERŐSSÉGEK Belső és pozitív adottságok, körülmények	GYENGESÉGEK Belső és negatív adottságok, körülmények	LEHETŐSÉGEK Külső és pozitív adottságok, körülmények	VESZÉLYEK Külső és negatív adottságok, körülmények
GAZDASÁG, GAZDASÁGI SZERKEZET				
	- jó adottságai vannak a többszektörű gazdaság, a gazdasági „több lábon állás” kialakításának (élelmiszeripar, feldolgozóipar, bedolgozó ipar fejlesztése a Kisvárdai, valamint a Vásárosnaményi Ipari Parkhoz, központhoz is kapcsolódóan) - innovatív és fejlett technológiát képviselő iparágak vannak jelen a térségben - meglévő Ipari hasznosításra alkalmas területe adott, - a kis léptékben városiasodó településközpontja és az intézményei együttesen kiváló adottságot jelentenek az úgynevezett „falusi turizmus” fejlesztéséhez, a vendéglátáshoz és szolgáltatáshoz -a nagytelkes struktúra lehetőséget biztosít a vegyes terület használatához. A lakóterületen is kialakítható nem záró gazdasági tevé-	- a vendéglátási, szolgáltatási és a szellemi szolgáltatási szektor kevésbé fejlett -kicsi a település tökevonó képessége, kevés a működő tőke, fejletlen a logisztikai szolgáltatás -jelentős a kvalifikáltabb fiatal nemzedék elvándorlása - nincs részesedése a magas feldolgozottsági fokú, és a nagy hozzáadott –értéket tartalmazó ágazatoknak - nem, vagy csak kis mértékben alakulnak ki a községben és a térségben a kis- és középszintű, a beszállítói tevékenységre alakuló vállalkozások -jelentéktelen a külföldi tőke jelenléte -kicsi a kialakult ipari munkakultúra - jelentős kialakított iparterületi tartalékkal nem rendelkezik	-kedvező, és jelentősen javuló közlekedés földrajzi helyzete, a közeli város gazdaságának fejlődésére is generáló hatású - a kvalifikált fiatalabb nemzedék helyben-tartása településfejlesztési húzóerő lehet - a közelben kialakult ipari tevékenységek kiszolgálására /energetika, logisztika, opto-elektronika, élelmiszeripar....stb. / felsőfokú speciális helyi képzés indulhat a környéken, a közelben lévő Mátészalkán - a Vásárosnaményi gazdasági fejlesztésekhez igen közel található, fizikailag is összeérő gazdasági térség alakulhat ki	-ha a földrajzi, különösen a közlekedés- földrajzi helyzet jelentős javulását eredményező országos infrastruktúra fejlesztések elhúzódnak - ha a kvalifikáltabb fiatal nemzedék elvándorlását nem sikerül megállítani - ha nem lehet a gazdaság igényének megfelelő helyi képzést is kialakítani közép és felsőfokon - ha elmarad a szomszédos város gazdasági fejlődése, illetve ha az ehhez való kapcsolódást nem lehet biztosítani - ha a természeti védelem sérül a gazdasági fejlesztések során, ha nem sikerül azok védelmét biztosítani

	kenységekhez - meglévő erős közép-szintű intézményrendszer a közeli városokban - kialakítható kisebb logisztikai szerepkör - alakuló tercier és kvaterner szektor			
	ERŐSSÉGEK Belső és pozitív adottságok, körülmények	GYENGESÉGEK Belső és negatív adottságok, körülmények	LEHETŐSÉGEK Külső és pozitív adottságok, körülmények	VESZÉLYEK Külső és negatív adottságok, körülmények
NÉPESSÉG VISZONYOK, HUMÁN ERŐFORRÁS				
	- az utóbbi évtizedben már inkább stagnált a lakónépesség, de a '80-as évek eleji csökkenés után is csak egy kissé ingatag stagnálás állt be - az utóbbi években a vándorlási egyenleg is negatívvá vált, nagyobb az elvándorlás, mint a bevándorlás - élő kommunikáció a vállalkozások és az iskolák, munkaügyi központ között - a környező települések népessége nem valós és potenciális erőforrás a község népessége növelésében - ma kisebb mértékű a természetes szaporodás	- a fiatal értelmiség elvándorlása - a vándorlási nyereség az idősebb korosztály visszaköltözését takarta. Ez az elöregedési folyamatot is táplálja. - a munkaerő tartalék képzettségi összetétele nem korszerű, illetőleg a jövőbeli elvárásoknak nem megfelelő (feldolgozóipar, szellemi szolgáltatások, logisztika, informatika, idegenforgalmi szolgáltatások) - az alkalmazásban állók szempontjából a jövedelmezőség rendkívül alacsony - nincsenek, vagy nem működnek az ún. közösségi terek, helyek - a szolgáltatói infrastruktúra nem eléggé fejlett	- humán erőforrás-program keretében a munkaerő tartalék átképzése - a felsőfokú képzés közeli, a térségben való biztosítása - a fiatalok identitás-tudata alakítása, az itt maradás érdekelttségének kialakítása - gazdasági területek előkészítése folyik	- ha nem sikerül a fiatal értelmiség elvándorlását megállítani - ha nem sikerül a természetes fogyást csökkenteni, - ha nem sikerül a munkaerő tartalék korszerű struktúrájú átképzése - ha a fiatalok települési kötődése nem alakul ki - ha a fizikai környezet és a lakás-lakhatás feltételei nem javulnak
INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG				
Település szerkezet	- a község belterülete még kisebb tartalékkal rendelkezik mind az új beépítésre szánt területek kijelölése, mind pedig a mértéktartó intenzitásnövelés terén - az egymást zavaró terület-felhasználás (pl. gazdasági-lakó) okozta konfliktus nem számottevő - a főút mellé települő kereskedelmi vállalkozások nem zavarják a belterületet - kisebb előkészített gazdasági területi tartalékkal rendelkezik - helyi értékvédelemre alkalmas a régi főútca	- a településtest belső úthálózata hiányos, így a belső forgalom is kényszerűen a település-központot terheli - a községen keresztülhalad a Záhonyi 4115-ös számú út, az arra rákötő gyűjtőúthálózat nem elégséges sem vonalvezetésében, sem helyét tekintve - kevés a közcélú közparkoló - kevés a közhasználatú zöldterület (közpark) - nincs a rendezvények, az aktív szabadidő eltöltésére alkalmas kialakított területe, csak a sportpálya és az iskola - megoldatlan a K-i szomszomságot	- a kialakult utcahálózat szerkezetiileg fejleszthető, kedvező a település központot főlegesen terhelő helyi forgalom elvezetéséhez, csökkentéséhez - a belterület mélyfekvésű, kihasználatlan részei településszerkezeti szempontból szerencsésen helyezkednek el ahhoz, hogy rendezésükkel a zöldterületi, illetőleg a zöldterületi jellegű intézményi ellátást javítani lehessen - potenciális területek vannak a belterületen kisebb-nagyobb bevásárló-központok céljára - biztosítható a zöldterület bővítése	- ha a központ homogén/intézményi – üzleti/használatúvá válik - ha a községközpont a rendezetlen gk. kiszolgálás miatt elveszíti üzleti jellegét - ha a nagy gk. terheléssel járó intézmények, üzletek a központba, vagy ahhoz túl, közel kerülnek - ha az értékes Széchenyi utca és térsége nem védhető meg a teljes átépüléstől, illetve a gk. forgalomtól - ha az M3-as autópályára, és a 300-as számú utakat összekötő út

	néhány épülete, azok karakterével együtt, - jó, de még javítható a település és a vasút kapcsolata - a települési összekötő utak és a tervezett 300-as főút melletti gazdasági területek fejlesztetők, kialakíthatók - a lakóterületek még fejlesztési tartalékkal rendelkeznek - a községet Ny-ról új nyomvonalon elkerüli az új M3-as gyorsforgalmi út - széles a jelenlegi főút, a kerékpárút a településen teljes lesz - sok a kialakítható zöldterület, park - élő vízfolyások szelik ketté	szédos településekkel Vásárosnaményen túl az állandó és biztonságos közúti kapcsolat/ az egyetlen naményi állandó hídon kívül a továbbiak hiánya / - az országos összekötő utak /Ilk, Záhony, Aranyosapáti út ....stb. / kiépítettsége, keresztmetszete nem megfelelő - a településközpont alulhasznált területei - a területei beépíthetősége a bel- és az árvízvédelmi igények miatt korlátozott - a Holt-Tisza melletti területek mélyfekvésűek	- a többcélú zöldbe ágyazott szabadidős és rekreációs terület az É-i oldalon, a Holt-Tisza mellett kialakítható (kisebbségi üdülőtérrel)	építése elmarad - ha a főutak melletti járdák, kerékpárutak nem épülnek meg - ha a gyűjtőútálózat nem korszerűsödik - ha a gazdasági területek felhasználása elmarad
Közműellátottság, egyéb infrastruktúra	- a szennyvízelvezetés tanulmánytervei elkészültek /lehetséges önállóan, illetve Vásárosnamény felé is megoldani/ - a központ és a külső területek üzletességi aránya jó, még nem vált homogén felhasználásúvá a központ - a központ is rendelkezik intézményi tartálékokkal - az új üzletek részére a főút és a gyűjtőutak mellett adódik terület, az ilyen igénybevétel a belterületeket és a központot nem terhelik - a centrum és a külsőség egymást kiegészítő fejlesztésére adott a lehetőség - a külső területeken a parkolás biztosítható a nagyobb igénybevételi szükség esetén, - a községeen belüli és kívüli közlekedés az új M3-as segítségével, az arra való rákötésekkel javul - a Holt-Tisza és környezete az adottságai révén zöldterületi kü-	- teljes közműellátással nem rendelkezik, - hiányos a belvizek-vezető rendszer - megoldatlan a teljes csatornázottság, - a külső településrészen rendezetlen a közterületek - a civil szerveződések terület igényét, rendezvényi területeit nem lehet a szükséges színvonalon biztosítani	- új nyomvonalon és külön szintű kereszteződéssel Nagyvarsány-Kisvarsány között új csomópont épül, a Vásárosnaményen lévő 4115-ös út „csomópontja” korszerűsödik - a község települési területe és szolgáltatásai bővülnek - a belterület üres területein, a főúthoz kapcsolva, a centrumon kívül új kereskedelmi egységek épülnek - a központban is felhasználásra és beépítésre kerülnek az üres telkek - a lakóterületek fejlesztése vegyes használatú folytatódik a Főút., és a Széchenyi út két oldalán - gyalogos-sétáló út és terek alakulnak ki	- ha a közművesített-ség szintjét, a teljes közművesített-ségű területek arányát, és a hulladék- elhelyezést nem sikerül belátható időn belül tovább javítani, illetőleg megoldani - ha a központ forgalmi-parkolási rendjét nem sikerül javítani - ha az üdülő-pihenő szabadidős-horgászó területeket nem sikerül kialakítani

	lönleges, szabadidős-rekreációs terület lehet			
Humán infrastruktúra	- az intézményi alap ellátás többnyire kiépült, az ellátás struktúrája és színvonala megfelelő - a község a közeli városokkal együtt élve térségi és regionális vonzású intézményekkel is rendelkezik - további térségi jelentőségű intézményi és gazdasági fejlesztési elképzelésekkel is bírnak - erős a civil szféra és szervezeteik, jelentős a települési kötődés a lakónépesség ezen csoportjaiban	- a lakásállomány döntő része jó, közepes és kisebb mértékben avult műszaki (és erkölcsi) állagú. - a fiatal képzett lakosság a településből történő elköltözése, az oktatás-képzés színvonalának emelése - a magasan képzettek helyben történő foglalkoztatásának, a letelepedés támogatásának nehézsége	- a lakás-, és az intézményi ellátáshoz a belterület, illetve a belterület melletti területek hosszú távra elegendő tartalékokkal rendelkeznek (a beépítetlen telkek aránya mintegy 10-15 %, a megosztható telkek száma, a terület-felhasználás intenzifikálása a község üzemelését is gazdaságosabbá teheti	- ha a fajlagosan nagy területeket igénylő infrastruktúrák, elsősorban a lakásépítés területi igényét nem sikerül a belterületi tartalékok kihasználásával biztosítani, hanem a község a belterület egészségtelen mértékű növelésére kényszerül
KÜLSŐ- ÉS BELSŐ ÉRDEKVISZONYOK				
	A szomszédos településen lévő gazdasági egységek fejlesztéssel képesek a Kisvarsányi foglalkoztatásban is szerepet betölteni /Záhony, Kisvárd, Vásárosnamény pld./ - Alakuló programok, hagyományt teremtő rendezvények vannak	- általánosságban: gyengébb az egészséges lokalpatriotizmus, a kötődés a településhez, nincsenek még elégséges számban és időtartamban mozgósító programok, kevés a hagyományt teremtő rendezvény	- a térségi együttműködés meghatározó lehet az idegenforgalom, a település-üzemeltetés, a fejlesztés a gazdaság, az oktatás, az egészségügyi-szociális ellátás területén	- ha a régió eltérő gazdasági szerkezetű centrum térségei (idegenforgalmi-, logisztikai-, ipari térségei) között nem alakul ki partneri viszony és munkamegosztás, és így a kisebb települések a földrajzi helyzetükből, illetőleg az adottságaikból következő fejlődési lehetőségeket nem tudják kihasználni. - a kisebb települések a közeli város túlsúlya miatt nem partnerek az együttműködés terén
ÖNKORMÁNYZATI VAGYONGAZDÁLKODÁS				
	- az önkormányzati fejlesztések céljára a gazdasági szereplők és az önkormányzat is területeket köt le	- nem jelentős az önkormányzati vagyon - nincs a település-fejlesztésben és a településrendezésben közvetlenül használható térképi ingatlan kataszter - nincs dokumentált, területileg elfogadott, számon kérhető önkormányzati vagyongazdálkodási koncepció	- az önkormányzati fejlesztési elképzeléseket a csatlakozó magánérs beruházási területekkel sikerül összhangba hozni	- ha nem sikerül elérni, hogy az önkormányzati vagyon a hosszú távú településfejlesztési célokat szolgálja, s azt ne élje fel a község a napi problémák megoldásához
KÖRNYEZETI ÁLLAPOT				
	- a település a környezeti ártalmakkal viszonylag kevésbé terhelt - kisebb rendezett központ, további zöldterület	- a községen keresztülmenő átmenő forgalom nem zavaró hatású - hiányos a belvív-elvezető rendszer - még alacsony a belterület	- a kommunális hulladék elhelyezése és kezelése a regionális szeméttelen belátható időn belül megoldódik	- ha a csatornázás és a belvízelvezetés fejlesztése, illetőleg megvalósítása, valamint a regionális hulladék-elhelyezés és kezelés

	leti tartalékokkal rendelkezik	leti zöldterületek aránya - hiányos az utcafásítás, sok a rendezetlen közterület - nem megoldott a közlekedés-parkolás-kiszolgálás, kevés a belterülethez csatlakozó erdő		megvalósítása elhúzódik.

Jóváhagyott

Vizsgálati szintézis

A településfejlesztés korlátjai és lehetőségei Területi feszültségek, településrendezési konfliktusok, megoldásra váró településrendezési feladatok

E fejezet előzményei a részletes vizsgálatok és a helyzetelemzés, amely témakörönként áttekintette a község szükséges rendezésével összefüggő, azt befolyásoló helyzetet, illetőleg körülményeket. Egy-egy témakör a települést egy-egy rendezési szempontból ugyan vizsgálta, és ugyancsak egy-egy rendezési problematikájára rávilágított, de az ezek közötti összefüggéseket nem tárgyalta.

E vizsgálati szintézis elsősorban ezekre az összefüggésekre irányítja rá a figyelmet. A települési önismeretet elmélyítő diagnózist készít, amely alapján megfogalmazhatók a legfontosabb területi feszültségek, a fejlesztés lehetőségei és korlátjai, azaz körvonalazhatók a legfontosabb fejlesztési és rendezési feladatok.

Így a vizsgálati szintézis átvezet a rendezés programjához, a település-fejlesztési koncepcióhoz és a település-szerkezeti tervhez.

A község fejlődésének lehetőségei és korlátjai

Térségi kapcsolatok, gazdaságfejlesztés:

Kisvarsány földrajzi adottságai, az országos-, valamint térségi térszerkezeti pozíciója kedvezőek ahhoz, hogy a (Tiszabecstől a Tisza-tóig tartó) Felső-Tisza-vidék Országos Üdülőkörzet speciális idegenforgalmi, vagy kiegészítő szolgáltatást és kínálatot nyújtó települései előtti, azokat megközelítő megállító-rávezető háttér, illetve egyéb kapcsolódó jellegű településévé fejlődjön.

Az üdülőkörzet fő vonzástényezője a „folyó-folyópart”, amely a potenciális kereslet mintegy 1/3 részét vonzza a kutatások szerint. Ezt tovább erősíti a térség természeti értékein, néprajzán és népi építészetén, rendezvényein és hagyományain, kultúráján alapuló vonzása. Fejlesztési célja az Alföld termálfürdő kincsére alapozva a „termálfürdőzés, gyógyfürdőzés” vonzástényező fejlesztése, amelyet a potenciális kereslet további cca. 1/3 része kedvel. Így a Felső-Tiszavidék üdülőkörzet idegenforgalmi-piaci potenciálja igen jelentős.

Ezekből Kisvarsány jelenleg nem tud kínálatot nyújtani, ezért megerősítendőek a vízen kívüli vonzástényezők.

Az idegenforgalmi statisztikából köztudott az is, hogy az idegenforgalmi kereslet a többféle vonzású üdülőhelyeket kedveli. Így piacgazdasági szempontból is megalapozott az, hogy a község a környező települések és a saját kisebb adottságait kihasználva, az úgynevezett „falusi üdülés”, a folyó egyéb adottságait kihasználó valamint az úgynevezett „egyéb” (rendezvény / kulturális turizmus, melyben már jelentős adottságú) vonzástényező fejlesztésével kívánja növelni a térség idegenforgalmi vonzerejét.

A „falusi üdülés” fejlesztésére kiváló adottság a Kisvarsányban is még meglévő, és a szomszédos településeken ma is jelen lévő falusi gazdálkodó életmód, amelynek mindennapi háttáji munkáiba bekapcsolódva új világot fedezhet fel a turista. Meghonosítása egyik eszköze lehet a fiatal értelmiség helyben tartásának, hiszen amíg a mezőgazdasági tevékenység az idősebb korosztály sajátja, addig a vendégfogadás modern piaci magatartást feltételez, amire inkább a fiatalabb nemzedék alkalmas. A szomszédos, néhány km-re lévő települések falu-mivoltához párosuló széles utcás, széthúzó településközpontja és intézményei ugyanakkor az aktív üdülés utáni „szabadidő eltöltés”-hez kínálnak kiváló lehetőséget. További vonzástényező lehet az úgynevezett kulturális, a Holt-Tisza és környezete, vagy rendezvény turizmus. Ennek a vonzástényezőnek az idegenforgalmi termékévé fejlesztése távlati cél lehet, mert jóval költségesebb, és komoly infrastruktúrát és marketing munkát igényel. A község lakónépessége ellátására, a szabadidő eltöltésére a község meglévő zöldfelületei, a Holt-Tisza partja melletti területek kihasználhatósága ilyen célra, de a meglévő intézmények is fejlesztéssel alkalmasak.

A gazdaságfejlesztés terén az előzőeken túl reális cél:

- az Európai Unióban egyre növekvő keresletnek örvendő biogazdálkodás meghonosítása, és
- a nagy múltra visszatekintő gyümölcstermesztés fajta és kultúra váltása, a specialitások megtalálása, valamint
- a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének emelése. Ennek hagyományai is vannak a térségben.

Az idegenforgalom és a biogazdálkodás meghonosítása elsősorban a humán erőforrás fejlesztését feltételezi (képzési programok, stb) hiszen ezek praktikusán a falusi portán zajlanak, míg a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének emelése az előzőek mellett új gazdasági területek biztosítását is igényli.

A fenti lehetőségek mellett kisebb korlátot jelent ugyanakkor, hogy az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény előírásai szerint a község a vegyes terület-felhasználású térség mellett az ún. települési térségbe, azon belül a területe a települési terület 50-100 ha között besorolású térségbe tartozik. A vegyes terü-

- szállítói tevékenysége

[illegible]

Kisvarsány a Szatmár vármegyei-1783-85 közötti felméréskor

A település értéke, erőforrása az a természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult érdekesség és sajátosság jelenti, amelyet a síkvidéki falusias település hosszan elnyúló „egyutcás” vonala, és ugyanakkor a kisvárosiasodó településközpont jelent ma.

A legkorábbi megtelepülés vonala a Széchenyi u. mente a választóvonal az É-D-i korábbi láp síkterületének, és a Bereg-nek, a kisebb homokdombos változó magasságú területnek. A XVIII-XIX századi „lecsapolás és belvízrendezés új területeket adott vissza a mezőgazdaságnak, a csatornák és a Holt-Tisza /folyó/ egyben vízparti lehetőségeket is teremtett.

Népességviszonyok, társadalmi összetétel:

A község fejlődését elősegíti, hogy a lakónépessége a '80-as években történt csökkenés után a '90-es években már stagnált, illetve nem csökkent jelentősen tovább. A népességnövekedés után az utóbbi években stagnált, illetve kisebb mértékben nőtt. A stagnálásnak a születések és halálozások negatív egyenlege mellett elsősorban a negatív vándorlási egyenleg volt az oka, vagyis az elköltözők száma meghaladta a beköltözők számát. Kedvező az elmúlt években: az elköltözők és betelepülők aránya csökkenő mértékű negatív vándorlási egyenlege. Bár a természetes népmozgalom még negatív (ami természetes csökkenést jelent, vagyis a halálozások száma már meghaladja az élve-születéseket), és kedvezőtlen a fiatal, kvalifikáltabb nemzedék elvándorlása is.

Kor szerinti összetétel alakulása:

A fiatal korosztály elvándorlása az előregedési folyamatot táplálja. A megye hasonló nagyságrendű és szerepkörű településeihez képest Kisvarsány népességének korábbi csökkenése azonban a legkisebbek közé tartozik. A Kistérség népességéhez képest a község korösszetétele még kedvező, azonban a megyei adatokéhoz képest már kissé kedvezőtlenebb.

Iskolai végzettség:

Kisvarsány lakónépességének iskolai végzettség szerinti megoszlása a megyei mutatókhoz hasonlóan alakul. Kissé alatta van a főiskolai-egyetemi oklevél nélküliek viszonyaránya, de közelíti azt az oklevéllel rendelkezők száma, (a megyei átlaghoz képest) /3% illetve 2,9%/. Kissé magasabb az érettségizettek aránya a községben /35%/, mint a megyei mutató /15,6%/. A Vásárosnaményi kistérség hasonló adatai azonban messze alatta vannak mind a megyei, mind a városi adatokénak. Valószínűsíthetően a városban laknak a kistérség egyéb településeinek magasabban iskolázott foglalkoztatottjai is. A fiatal értelmiségnek a településből történő elvándorlása a népesség iskolai végzettségére (mint erőforrásra) kedvezőtlenül hat.

Foglalkoztatottság:

A foglalkoztatottsági helyzet a megyei és a kistérségi hasonló adatokéhoz viszonyítva kedvezőtlenebb, főleg az ország átlagához képest kedvezőtlen. A fiatal értelmiség elköltözése mellett a második legveszélyesebb visszahúzó erőnek a munkahelyek hiánya tekinthető.

2001-ben a foglalkoztatottak aránya a községben 33,6%, míg a megyében 27%, a kistérségben kb. 20,0%. A munkanélküliek aránya a településen 4,6%, a megyében 6,1% és a kistérségben 8,2%, mely adatok természetesen jelentősen eltérnek a valós adatoktól. Az inaktív kereső a községben 38,4%, a megyében 35,1%, a kistérségben 40,0%. Az eltartottak aránya ekkor 25,0%.

A mező- és erdőgazdaságban a foglalkoztatottak 3,0%-a (a megyei 5,9%, és a kistérségi 10,5% -al szemben), az ipar-építőiparban 40% (a megyei 31% és a kistérségi 33,7% hasonló adataival szemben) a szolgáltató ágazatokban 15,3% (a megyei 63,1% és a kistérségi 58,8%-al szemben) dolgozott 2001-ben.

Terület-felhasználás :

A község belterületének még nagy a területi tartaléka:

- a lakófunkció terén mind a még jelentős számú beépítetlen építési telek által (cca 5-8 %), mind pedig a nagymélységű tömbök feltárással kínálkozó telekalakítással / a Széchenyi u. É-i és D-i oldalán/, az ún. Papoké település részen
- a vegyes (lakó- és intézményi) funkció terén a vegyes terület településszerkezetileg is indokolt növekedésével és intenzitás-növeléssel (elsősorban a településközpontban, a Fő u., Dózsa Gy. u. mentén),
- a zöldterületek és a különleges intézményi területek terén a mély-fekvésű, település-szerkezetileg kedvező pozícióban elhelyezkedő területek rendezésével és értékükön való felhasználásával a Holt-Tisza töltéstől a település felé eső oldalán, a vízállásos-mocsaras területeken az É-i és a D-i oldalon lévő település tulajdonában lévő leendő közpark, illetve a csatornák környezetében.
- az üresen álló egyes ingatlanok hasznosításával
- a korábbi településszerkezet és közlekedési fejlesztések miatt elszigetelten területek / Szabadság u. hiányzó D-i irányú folytatása, az Ady E. u Ny-i irányú meghosszabbításának, az út két oldalán/ beépíthetőségével
- a korábbi településrendezési tervek szerinti lakó és vegyes területek felhasználásával, mint pl. a Dózsa Gy. u. Ny-i és K-i részén, annak É-i és D-i oldalán lévő lakóterületek továbbfejlesztésével,
- a közvetlenül a belterület mellett lévő kisebb kertek beépíthetőségével, de csak a meglévő szerkezet kiegészítéseként / pl. az Ady e. út és térsége ilyen/
- és kisebb mértékben a korábbi majorok és gazdasági telephelyek melletti megkezdett kertes átépítések befejezésével, azoknak a kompakt tártételével

- gazdasági területek esetében a Széchenyi utcán lévő meglévő telephelyek, telkek felhasználásával, intenzifikálásával
- a meglévő és kialakított gazdasági területek üres telkeinek felhasználásával, a Nyulaska-tó, a Liget-dűlő, a Nagy epres és a Lejtősi dűlő területeinek egy része
- az új javasolható, a Vásárosnaményi erőműhöz kapcsolódó Páskom részen, a D-i oldalon, külterületen
- az új közlekedési csomópontok környezetében
- különleges mezőgazdasági, és gazdasági területet kell kialakítani a szomszédos erőmű „hulladék” energiájára az új töltés és a község K-i települési területe között, a Kovács-szeg-en.

A jellemző gyümölcsös kultúra fejlesztésre szorul. A Holt-Tiszán a halászat fejlesztésével.

Az idegenforgalom fejlesztése megkövetel bizonyos környezeti kultúra fejlesztést is, így a pihenés-rekreációt és az aktív szabadidő eltöltést, a vendéglátást és szolgáltatási funkciót zavaró tevékenységek (például nagy mezőgazdasági gépek tárolása) kihelyezését a településtestből, közterületek rendezését, fásítását, és a rendezett állapot fenntartását. Ezért célszerű az ilyen zavaró funkciókat befogadó területek biztosítása, ahová azok kihelyezhetők. A kereskedelmi- szolgáltatói rendeltetés, a feldolgozó- és a beszállítói ipar fejlesztése mellett ez is igényli új gazdasági területek kijelölését.

Környezeti állapot, közművesítés:

Nem megoldott még a környező településekhez képest a teljes csatornázás, a szennyvízelvezetés- és kezelés, és befejezésre vár a belvízelvezető rendszer kiépítése is. A kommunális hulladék elhelyezése és kezelése az EU előírások szerint regionális szeméttelen belátható időn belül kormányprogram alapján / Kisvárdán/ megoldódik, a régi szeméttelen rekultivációjával együtt.

Meg kell építeni az új töltést, az autópályától függetlenül.

Területi feszültségek, településrendezési konfliktusok, megoldásra váró településrendezési feladatok

A község területi feszültségei településszerkezeti, terület-felhasználási, kismértékben ellátási, és környezeti okokra vezethetők vissza.

Településszerkezeti problémák:

Kisvarsányban a meglévő, és várhatóan a jövőben további gondot okozó, ezért a tervezés során megoldandó településszerkezeti feszültségek

- külső, országos térszerkezeti és hálózati, valamint
- belső településszerkezeti problémákból fakadnak.

A külső térszerkezetből adódó problémák:

A település országos térszerkezeti-hálózati, közlekedési, elsősorban közúti közlekedési kapcsolatai ma már nem töltöttek be területfejlesztő hatást, elsősorban a kapcsolatok minősége, a kedvezőtlen elérhetőség miatt, másrészt az országos úthálózat központosított volta, s így az ország más részeivel való nem kielégítő kapcsolat, illetőleg a kapcsolat hiánya miatt.

Ezért Kisvarsány (és a térsége) számára rendkívül fontos az Országos Területrendezési Tervben rögzített gyorsforgalmi-út fejlesztések mielőbbi megvalósulása, és ezekkel az új térszerkezeti-gazdasági fejlődési tengelyek kialakulása, valamint az ezek között kapcsolatot biztosító főúthálózati fejlesztések, és a határnyitások megvalósítása. A 4115-ös és a 4108-as út községen kívüli szakaszai elsősorban Vásárosnamény-Szabolcsbáka, a 4107-es út Nyírmada irányában és környezetében rossz vonalvezetésűek, nem kellően kiépítettek. Ennek korszerűsítése a tervezés és terület előkészítés szintjén sem kezdődött még meg.

Az M3-as autópálya és a 300-as út /gyorsforgalmi út/ is a község igazgatási területén halad keresztül, a legjelentősebb közeli lecsatlakozása Kisvarsány-Nagyvarsány között, illetve Vásárosnamény-nél, valamint Tornyospálcanál lesz.

A Barabási, a Beregdaróci határ korszerűsítéssel várhatóan megnövekvő forgalomra tekintettel indokolt a települési összekötő utak kiépítése itt is. A községben nincs kiépített gyalogos és kerékpáros út a gyalogos-kerékpáros forgalom számára. Megoldatlan a külterületi és az országos mellékutak menti, valamint a Tiszához vezető kerékpárút helye és kiépítése. A 4115-ös út kereszteződése és a gyűjtőút kapcsolatai fejlesztésre szorulnak.

A településszerkezet belső problémái:

Közlekedésszerkezeti szempontból kiemelkedő probléma, hogy

- a környező településekkel való kapcsolat kiszolgálása, azok egymással való kapcsolata, a belső, településen történő átvezetése nem megfelelő,

- a település tömegközlekedési kapcsolatát biztosító autóbusz-közlekedés csak távolsági járatokkal biztosított.

Terület-felhasználási, terület-használati feszültségek:

- a belterület beépített területei sok esetben terjengősek (a Széchenyi út két oldala és környéke, az Ady E. utca-D-i és K-i oldala, a Kossuth utca melletti területek). Ezek az igen nagy telkes tömbök még a falusias életmódhoz képest is alulhasználnak mondhatók, jelentősen költségesebbé teszik a település-üzemeltetést.
- a belterület kihasználatlan gazdasági területei sem teljes infrastruktúrával ellátott területek. Ezek kihasználtsága is kedvezőtlen.
- a belterületen lévő, lefolyástalanságuk miatt használaton kívüli, de településszerkezeti pozíciójuk miatt értékes területek rendezésével biztosítani kell az értékükön való használatukat.

Az említett belső területi tartalékok kihasználási lehetőségeinek megteremtése a terv, míg az erre való ösztönzés a településpolitika egyik fontos feladata.

A területek településtartási pozíciójához képest túl alacsony intenzitású, terjengős használatának fenntartása komoly gazdasági következményekkel jár. Például a lakásépítési igénynek nem a belső intenzitás tartalékok kihasználásával, a kialakult de be nem fejezett lakóterületek befejezésével, hanem új területeken való biztosítása a község további terjeszkedését jelentené, s ezáltal a településüzemeltetés is költségesebbé válna. Másfelől a túl alacsony intenzitás a gazdaságos infrastruktúra-kiépítés ellen hat, s így környezetvédelmi szempontból sem támogatható. De ugyanúgy ellene hat a komfortosságnak, a korszerű életkörülmények javításának, végső soron a község népességmegtartó képességének is. Ugyanakkor a település szeretné megtartani a sajátosságát jelentő, és az arculatát is formáló hosszú, egyutcsás jellegét, a széles főutat, az ezt és a települést át-átszövő csatornák és a mellettük kialakuló zöldfolyosókat is. Egyedi, a teljes községre jellemző környezet- formáló közterületi utcabútorzattal a meglévő arculatát meg kívánja teremteni.

Csatlakozni kíván a jó pozíciójából, a Vásárosnaményi szomszédságból adódó ottani energetikai és gazdasági, de az idegenforgalmi lehetőségekhez is. Az elérhetősége a folyamatban lévő közlekedési célú fejlesztéseknek köszönhetően javulni fog.

A közelben megkezdődött, a Záhonyi gazdasági térség fejlesztései is hatással lesznek a fejlődése intenzitására.

- A település-felújítás, a rehabilitáció a belső területi tartalékokkal való gazdálkodást is feltételezi, de a minőségi településfejlesztésnek is fontos eszköze. Elsődleges területe célszerűen a községközpont. Céljai az alábbiak lehetnek:

- a közúti, tömegközlekedési forgalomterhelés csökkentése (ezzel a zaj- és levegő-szennyezés csökkentése), de nem a teljes kikerülése ennek a forgalomnak
- a főtér és díszterek rendezésével a gyalogos zóna lehetséges kialakítása, a gyalogos felületek díszburkolattal való ellátása, a főtér urbánus, de egyedi kialakítása, rendezvénytér létrehozása, a közösségi közterületi találkozóhelyek megvalósítása, ezzel az identitástudat és a települési kötődés növelése
- a zöldfelületek növelése,
- mindezekkel egy élhető, komfortos és értékén használt, és az idegenforgalmat, valamint a helyi lakosságot is szolgáló központ kialakítása.

A településrendezés oldaláról (a műszaki felújításon túl) ez elsősorban az alábbiakat kell, hogy jelentse:

- funkcionális felújítást (funkcióbővítés, az egysíkú lakó-rendeltetés oldását pl. kereskedelmi, irodai, munkahelyi funkcióval)
- az ellátási problémák korszerű megoldását (gépkocsi parkolás)
- a környezet felújítását (parkosítás, igényes térburkolatok, igényes utca és térberendezés)
- építészeti felújítást (akadálymentesítést: a mozgáskorlátozottak mozgási lehetőségeit biztosító elemek, homlokzat-felújítás, a településközpont kisvárosias karakteréhez jobban igazodó tömegfelújítás, pl. magastető, portál, kiülő teraszok.... stb)
- a Holt-Tisza partja és az erdők menti területek, illetve a Beregi tájvédelmi körzet, valamint annak bővítésével kialakuló újabb védett területek vonzásából a szabadidős és üdülési célú kihasználását

Ellátó hálózatok:

Területi, településrészek közötti feszültséget az ellátórendszerek általában nem okoznak. A döntően hangsúlyosan a településközpontban csoportosuló intézményi funkció térbeli-szerkezeti elhelyezkedése a belterület kiterjedéséhez képest megfelelő ellátást nyújt.

Környezeti konfliktusok:

Környezeti és tájhasználati konfliktus forrása:

- a túl extenzív területhasználat,

- a belvíz csatornázatlanság, vagy annak a befejezése hiánya, nem elfogadható megoldása, / pl. több helyen az árkokat zárttá kell tenni, főleg a központban
- az úthálózati hiányosság, ami által a belső forgalma is túlzottan a központra terhelődik,
- a belvízelvezetés nem teljesen megoldott volta, a belterületen, vagy közvetlen szomszédságában lévő lefolyástalan területek megléte,
- az épített környezet terén a helyteleníthető településépítészeti gyakorlat „emlékei” (a településközpont karakterétől idegen beépítések, a közterületek központon kívüli rendezetlensége).

Jóváírás

Magasabb rendű területrendezési tervek főbb elhatározásai

Az Országos Területrendezési Tervről (OTRT) szóló törvény főbb elemei

- a település külterülete „vegyes terület-felhasználású térség”, amelyet legalább 75%-ban intenzív vagy nem intenzív hasznosítású erdő- és mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni (a megyei területrendezési tervnek), a fennmaradó részen városias települési térség is kijelölhető (nem városias települési térség is)
- belterülete „települési terület >100 ha ” („települési térség”), amelyet legalább 75%-ban nem városias települési térség kategóriába kell sorolni.
- a település területén halad át a tervezett M34-es /300-as/ és az M3-as autópálya
- a települést „hálózati szerepkörű főút” érinti (a 4115-ös út,)
- érinti az országos ökológiai hálózat övezete, a Holt-Tisza és környezete esik ebbe a kategóriába
- érinti a kiváló termőhelyi értékű erdőterület övezete
- a „kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete” által érintett település, ahol bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetne folytatni, és
- nem érinti az országos komplex táj-rehabilitációt igénylő terület övezete,
- nem érinti a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek övezete
- nem érinti az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- nem érinti a kulturális örökség védelme szempontjából kiemelten védett terület övezete
- nem a „kulturális örökség szempontjából országos jelentőségű terület övezete”,
- nem tartozik a „felszíni vizek szennyezésre érzékeny vízgyűjtő területének övezet”-be,
- nem tartozik az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetébe
- nem tartozik az együtt tervezhető térségek övezetébe
- nem érinti a kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete

Érinti az M3-as-M34-es autópálya, villamos energia-átviteli hálózat vezetéke, nemzetközi és hazai szénhidrogén szállító vezeték, elsőrendű árvízvédelmi fővonal is.

Szabolcs – Szatmár – Bereg megye Területrendezési Terve még nincs elfogadva, de az eddig ismert főbb elhatározásai (megyei közgyűlési határozattal nincs jóváhagyva)

A megye készülő új TRT-je azonban még nincs dokumentálva, az egyeztetési dok. sem került napirendre

KÉPVISELŐ TESTÜLETI HATÁROZATTAL JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK

2. fejezet

JÖVŐKÉP

E fejezet feladata a település fejlődése terén kívánatos, és reálisan meg is alapozott célok számbavétele, a község társadalmi számára vonzó, közmegegyezésen alapuló fejlődési pálya felvázolása.

(A jövőkép formálásában a külső szakemberek csak segédkeznek, a külső koordináló szerepét látják el. Tényleges alakítója az interjú-kérdésekre adott válaszokkal, egyeztetésekkel és kikérdezésekkel a választott tisztségviselőknél, a képviselő testület tagjain keresztül a község lakossága, a társadalmi, művészeti, kulturális és gazdasági közélet kiemelkedő személyiségei, a közösségi tervezés résztvevői.)

A település fejlesztési feladatainak meghatározásához figyelemmel kell lenni a nemzetközi társadalmi-gazdasági, valamint politikai folyamatokra. Az Európában zajló folyamatok meghatározóak az országra és így Kisvarsányra nézve is.

Az információs társadalom felé való fejlődés olyan körülmények között zajlik, amikor a társadalmi-gazdasági folyamatok kiépnek a nemzetállami keretektől, és kikényszerítik az országok integrálódását, mind kontinens, mind pedig globális méretekben. Térségünkben az Európai integráció határozza meg a növekedési pályán való haladás lehetőségét és sebességét.

A globalizáció versenyre kényszeríti a vállalatokat, intézményeket, településeket, városokat, régiókat és országokat. Mivel a piaci verseny jellemzője, hogy mind az előnyöket, mind a hátrányokat halmozza, a globalizáció a fejlett régióknak kedvez, a fejletlen térségek leszakadása pedig erősödhet. Ez a veszély a halmozottan hátrányos helyzetű határ menti, vagy ahhoz közeli területeken lévő települések esetében fokozottan fennáll.

A globális verseny a gazdaságban kikényszeríti az állandó termék innovációt, a gyártási technológiák szüntelen megújításának kényszerét, új piacszerzési és megtartási módszerek alkalmazását.

Az Európai Unió a verseny és a szolidaritás elveit együttesen alkalmazza. A gazdaságban ösztönzi a versenyt, ugyanakkor támogatni igyekszik a leszakadó régiókat, településeket, társadalmi csoportokat a szociális kohézió erősítése érdekében.

A nemzetközi kereskedelem által a versenynyomást már ma is érezni lehet. Az Unió szolidaritására a csatlakozási folyamat, integrációnk elmélyülése nyomán számíthatunk. A már meglevő források megszerzésének is az a feltétele, hogy megalapozott, és társadalmi konszenzussal elfogadott fejlesztési koncepciók legyenek, hogy a támogatások fejlődést, előrehaladást eredményező volta egyértelműen és bizonyíthatóan megállapítható legyen.

Az utóbbi években az Európai Unió regionális politikáját illetően is erősödött az a felismerés, hogy a támogatások és a fejlesztési források nem jártak eredménnyel,

- ha a támogatott régióban fejletlenek voltak a humán- és társadalmi erőforrások,
- ha gyenge volt a térségben a vállalkozási kedv,
- ha a kis- és közepes vállalkozások versenyképessége erőtlenné vált, és ha közöttük, valamint a tőkeerős nagyvállalatok, multinacionális cégek közötti munkamegosztás, és beszállítói kapcsolatrendszer nem alakult ki,
- ha a munkaerő képzettségi szintje nem volt megfelelő, vagy nem jöttek létre azok az önkormányzati társulások, civil szerveződések, amelyek képesek kifejezni egy térség érdekeit és képviselni azokat,
- ha az innovációs centrumok (egyetemek, kutatóintézetek), valamint a gazdaság és a politika helyi szereplői közötti kapcsolatok fejletlenek voltak és ezáltal gyenge volt a régió innovációs képessége.

Általában :

- ha fejletlenek a humán- és társadalmi erőforrások, akkor nem jöhetnek létre olyan fejlesztési koncepciók és ezek alapján olyan konkrét fejlesztési tervek, amelyek elindíthatnak egy régiót a társadalmi-gazdasági felemelkedés útján.

Az új regionális politika a régiók társadalmára, a lokális (helyi) közösségekre épít, ezek önszerveződését igyekszik elősegíteni életeterejének, probléma-megoldó képességének növelésével, versenyképességének javításával.

Az új fejlődési szakaszhoz kisebb megszakításoktól eltekintve egy ötven éves folyamatos gazdasági növekedést produkáló ipari társadalom válsága vezetett el.

A válság gazdasági szerkezetük átalakítására készítette az ipari növekedési pályáról lesodródott fejlett országokat. Új növekedési pályára álltak, amelyen haladva lényegesen megváltozott a gazdaság és egyben a társadalom is.

- Az új fejlődési szakaszban a gazdasági fejlődés forrása már nem a tömegtermelés, hanem a tudás-intenzív termék előállítása, valamint a szolgáltatások iránti növekvő kereslet.
- A termékszerkezet átalakul. Az új termékek kevesebb nyersanyagot tartalmaznak, előállításuk kevesebb energiát igényel, ugyanakkor több tudás halmozódik fel a versenyképes termékekben. Megnőtt a nagyobb hozzáadott értékkel létrehozott termék iránti kereslet, fontossá váltak a specialitások, az egyedi termékek is.
- Az amúgy is rohamosan fogyó természeti erőforrások jelentősége csökken a gazdasági fejlődésben, egyidejűleg az emberi erőforrások (képzettség, innovációs- és kooperációs képesség, piaci ismeretek) felértékelődnek. A tudásintenzív gazdaság jelentőségének növekedése a nyersanyagban szegény területek esélyeit növelheti.
- A szakadatlan gazdasági növekedésre való törekvés helyébe a környezeti állapot megőrzését és minőségének javítását lehetővé tevő fenntartható fejlődés biztosítása lép. A fenntartható fejlődés elsősorban a helyben található erőforrásokra támaszkodik.
- Átalakul a vállalati szervezet is. A nagyvállalatok sorra leépítik telepeiket, karcsúsodnak, csökken az alkalmazotti létszám, egyidejűleg növekvő mértékben támaszkodnak az alvállalkozók, a beszállítók munkájára. A kis- és közepes vállalkozások gazdasági megerősödéséhez döntően a nagyvállalatokkal kialakított kooperáció járul hozzá.
- A leggyorsabban fejlődő piaci- valamint humán szolgáltatások (ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás, biztosítás, értékpapír forgalmazás, hitelnyújtás, oktatás, gyermekfelügyelet, idősgondozás, gyógyítás, testkondicionálás, stb.) szintén a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, illetőleg még a szolgáltatásban dolgozó nagy cégek (pl. biztosítók) is a kisvállalkozók egész hadát alkalmazzák.
- Az állam is jelentős szerepet szán a kis- és a közepes vállalkozásoknak.

A válságot követően új strukturális változások figyelhetők meg a társadalomban is. A népesség öregszik, növekszik a nők foglalkoztatottsága, nő a városi népesség aránya, a munkaidő csökken, emelkedik a lakosság iskolai végzettsége, és különösen gyorsan emelkedik a felsőoktatásban résztvevők száma. Megváltozott a háztartási kiadások szerkezete is. Jóval többet költenek az emberek ma szabadidős elfoglaltságaikra, képzésre, tanulásra, kultúrára, kommunikációra, egészségügyi és személyi szolgáltatásokra, valamint környezetük minőségének megőrzésére. Ezen új társadalmi szükségletek kielégítése döntően a szolgáltatások fejlesztése által lehetséges. A kielégítésüket célzó szolgáltatások ellátása pedig elsősorban a kis- és közepes vállalkozások számára jelentenek új piacot, illetőleg új munkalehetőséget az e vállalkozásokban dolgozók számára.

Az új társadalmi feltételek között előtérbe került a lokális gazdaság fejlesztése, melynek során az adott település vagy térség versenyelőnyt biztosító adottságait maximálisan kihasználják, mérséklék, vagy csökkentik a hátrányt és elmaradást okozó tényezőket, kihasználják a társadalmi-gazdasági-, és politikai változások nyújtotta (történelmi) lehetőségeket. Ez nem alternatívája a makrogazdaságnak, hanem kiegészítője. A helyi erőforrások kiaknázásával, a vállalkozások mennyiségi és minőségi fejlesztésével a lokális gazdaságfejlesztés segít az innováció megerősítésében, valamint a gazdaságnak a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásában. A lokális gazdaságban is fontosak a természeti erőforrások, az adott technika színvonala, a finansziális lehetőségek, ugyanakkor a legfontosabb az, hogy az itt élő emberek képesek legyenek a források kihasználására. A helyi gazdaság fejlődésének döntő eleme tehát az emberi tőke. Az információ-áramlás fejlődése pedig lehetőséget biztosít a távoktatás, a távmunka végzésére is. Ennek a korszerű és fejlődő infrastruktúra is elemi feltétele. A hagyományos települési méretek és területek adta előnyök már átértékelődtek.

Az utóbbi években hazánkban a piacgazdaságra való áttérés során erősödtek a regionális különbségek, növekedtek a térségi társadalmi egyenlőtlenségek:

újraéledt a főváros és a vidék hagyományos különbsége, növekvő különbségeket érzékelhetünk az egyes régiókban belül is a centrumok és vonzáskörzetük között, növekedett a szakadék az ország nyugati-, közép- és keleti régiói között, A regionális egyenlőtlenségek növekedésével az Észak-Alföldi Régióban is növekedett a szegénység.

Az a tény, hogy a területi politika prioritásai között Magyarországon is nagyobb súllyal jelenik meg a lokális tényezőkre való támaszkodás, a törvényalkotásban is megfigyelhető. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztés- és rendezés célját az alábbiak szerint jelöli meg:

- a piacgazdaság kiépítésének elősegítése, a tartós növekedés, az önfenntartó fejlődés feltételeinek megteremtése, az életminőség és a gazdálkodás feltételeinek javítása,
- a főváros és a vidék, a városok és a községek, a fejlett és a hátrányos helyzetű térségek, települések között az életkörülményekben, a gazdasági, kulturális és infrastrukturális feltételekben meglévő, hátrányt jelentő különbségek mérséklése,

- a térségi és helyi közösségek kezdeményezéseinek ösztönzése, összehangolása az országos célokkal.
- a kistérségi-területi erőforrások együttes és összehangolt kihasználása

A regionális elmaradottság felszámolásának, a fenntartható fejlődés megalapozásának elemi feltétele a versenyképes gazdasági szerkezet kialakítása.

A település-fejlesztés általános célja

Kisvarsány településfejlesztésének általános célja, hogy a településen élők életkörülményei, így

- a megélhetési viszonyok, és
- az életkörülmények, mint a komfortosság, az esztétikai minőség, az egészséges és biztonságos környezeti feltételek

jelentősen és tartósan javulnak, úgy, hogy a fejlesztési erőforrások fennmaradjanak, bővüljenek.

A község regionális szerepköre, politikai és földrajzi helyzete

A közeli Vásárosnamény földrajzi helyzete erőforrás a település fejlődése terén:

- a gazdasági fejlettsége, a kialakult és nagy múltú, munkakultúrára alapozott hagyományos ipara, az ehhez kapcsolódó szolgáltatások a gazdaság alapjait jelenthetik Vásárosnamény-re és Kisvarsányra nézve a jövőben is
- az ország térszerkezetében betöltött helyéből és a szomszédos országok közelségéből adódóan a kereskedelem központja, a logisztikai téren bázis szerepkörű marad a szomszédos középváros, de a közeli Záhony, Kisvárd, Fehérgyarmat és Mátészalka is erőforrása lehet Kisvarsánynak
- a 41-es főút /M3-as gyorsforgalmi út/ gazdasági tengely is egyben
- a határon is átnyúló energetikai, kereskedelmi- szolgáltatási- ellátó és gazdasági együttműködés fejlesztésével Kisvarsány pozíciója javul
- a térség kiskereskedelmi ellátó települése lehet
- az oktatás-képzés és az egészségügyi szakellátás térségi centruma közel van
- A község az adottságai, és a Felső-Tiszavidék Országos Üdülőkörzetben való elhelyezkedése révén hozzájárulhat a körzet idegenforgalmi vonzástényezőinek bővítéséhez, s ezzel a körzet speciális vonzású településévé válhat. Ez mind a körzetnek, mind a településnek érdeke. E földrajzi pozíciót tovább erősítik
  - a nemzetközi megállapodásokon alapuló gyorsforgalmi-út fejlesztések,
  - az országos főút-fejlesztések,
  - a Szatmár-Beregi és a Dél-Nyírségi összekötőút-hálózat, valamint az árvízvédelmi fejlesztések, illetőleg
  - a Barabási határátkelő korszerűsítés, valamint a további határnyitás.

E pozíció-javulás hatásaiként számítani lehet a település gazdaságának fejlődésére, a foglalkoztatási problémák és az életszínvonal lényeges javulására, a fiatal értelmiség elvándorlásának mérséklődésére vagy megállására.

Ez az új települési funkció kevésbé igényel új beépítésre szánt területeket, hiszen az úgynevezett falusi üdülésnek a terepe a meglévő településen található, és épp az a lényege, hogy a hagyományos falusi gazdálkodás környezetében, a falusi portán zajlik. Igényli viszont a környezeti kultúra bizonyos szintjét, így:

- a telek lakó zónájának kulturált, kertvárosias jellegű, pihenésre is alkalmas kialakítását,
- a közterületek rendezését (burkolás, utcafásítás stb),
- közösségi zónákat, mint a közparkok, dísz-és rendezvényi területek, vagy a településközpont erre alkalmassá tétele.
- a speciális arculat megteremtését
- a rendezvényeket települési és térségi szinten
- a Holt-Tisza környezete adta előnyök kihasználásával önálló rekreációs terület is kialakítható
- Vásárosnamény-re alapozva a gazdaságfejlesztés területe lehet a község

Az előnyök tényleges kihasználásához elengedhetetlen a térség, a megye és a régió szintjén is a jó partneri kapcsolat a települések között. Különösen fontos az idegenforgalmi kapcsolatok intézményesítése terén, hiszen ennek a település fejlődése szempontjából alapvető fontossága van.

A meglévő és kihasználatlan, ezért tartalékokkal rendelkező gazdasági területek, valamint a szerkezet és a közlekedés-elérhetőség javításából adódó fejlesztések mellett kialakuló kisebb, a meglévőket kiegészítő újabb gazdasági területek a főutak mellett, vagy a meglévő gazdasági telephelyek átépítése-korszerűsítése, a rendelteté-

sük változása megfelelő területet ad a cél eléréséhez. A belterület alul hasznosított területei, vagy a be nem épített területek nagy tartalékokat rejtnek az intenzívebb hasznosítás segítségével.

A versenyképes gazdasági szerkezet, humán erőforrás

A gazdasági szerkezet alakításának főbb szempontjait a bevezető rész globális folyamatokat körvonalázó része már említette (a tudás-intenzív termékek, a piaci és humán szolgáltatások, az emberi erőforrások, a fenntartható fejlődés, a beszállítói ipar, a bio-termelés, az energetikára alapozott gazdaságfejlesztés, a kis- és közép-vállalkozások, a termék-feldolgozottsági szint előtérbe kerülése.)

Kisvarsáynak

- mind a földrajzi pozíciója,
- mind a közlekedési hálózatok által történt érintettsége,
- mind a területi tartalékai és területi fejlesztési adottságai-lehetőségei,
- mind pedig a humán erőforrása jó alapot jelent és biztosít a gazdasági szerkezet említett szempontok szerinti korszerűsítésére.

A gazdaságfejlesztés során az ipari és logisztikai tevékenység, a nagy- és kiskereskedelmi tevékenység, a raktározás-tárolás – manipulációs tevékenység, az idegenforgalom és szabadidő-eltöltés mellett hangsúlyosan célszerű kezelni a mezőgazdaság, és ezen belül a biogazdálkodás meghonosítását illetőleg fejlesztését is, amely mind az állati-, mind a növényi termék-feldolgozó ipar fejlesztéséhez is jó alapot jelent.

A közelben meglévő ipari gazdasági tevékenység bázisán / energetika, fémipar, bútorgyártás, gabonaipar, szárítás-hűtő- tárolás és feldolgozás...stb. / az ezekhez is kapcsolódó beszállítói kisipar, a kutatás-fejlesztés, az oktatás képzés fejlesztése segítése lesz elsődleges feladat.

Az ipari-gazdasági fejlesztés terén a tudás-intenzív termékek, illetőleg a térségben (Nyíregyháza, Debrecen, Mátészalka, Vásárosnamény, Csenger) megtelepedő nagyvállalatokhoz kötődő beszállítói ipart célszerű ösztönözni. Ezek igényelnek bizonyos új beépítésre szánt (gazdasági) területeket, hiszen zavarhatják a lakó- és az idegenforgalmi funkciót, vagy az új technológia kíván új területet. További igény jelentkezik új beépítésre szánt területek iránt az idegenforgalmi funkció miatt a környezeti kultúra oldaláról (például a mezőgazdasági nagygépek tárolása). Ugyancsak új beépítést igényel a településszerkezeti átalakításból adódó urbanizálódó és felértékelődő területeken, ezek javuló pozíciója miatt, valamint a kínálati területi politika biztosíthatósága érdekében.

Elengedhetetlen, hogy a gazdasági szerkezet korszerűsítése dokumentált gazdaságfejlesztési koncepción alapuljon, és az is, hogy ehhez egy „humán erőforrás program” is kapcsolódjon, mely utóbbi az oktatás-képzés fejlesztését és szerkezeti korszerűsítését is feltételezi. Az oktatás terén a régóta körvonalazódó kihelyezett Mátészalkai felsőfokú képzésnek is teret kell adni, mely a kutatás – fejlesztés intézményi alapja is lesz a térségben.

A térség mezőgazdasági termékeinek nagybani bemutató-tároló és elosztó bázisa is reális cél Vásárosnaményban, ehhez kiegészítésképpen Kisvarsány is jó adottságokkal rendelkezik, kisebb léptékben.

A humán erőforrás program legfontosabb célja a versenyképes gazdasági szerkezetet támogató oktatás-képzés mellett az elvándorlásnak, különösen a fiatal értelmiség elvándorlásának a mérséklése és megállítása kell, hogy legyen.

Településszerkezet, humán infrastruktúra

A településszerkezet fejlesztésének legfontosabb céljai az alábbiak legyenek:

- be tudja fogadni az új térségi (idegenforgalmi) szerepkörből is következő új funkciókat, melyek elsősorban intézményi- és különleges intézményi funkciók (vendéglátás, rendezvény-tér, kiállítási terület és tér, szabadidős funkciók, zöldterületek, szállás lehetőség fejlesztés, camping, lovaglás és létesítményei, horgászás, vízisport és rekreációs terület, energiára alapozott gazdaság),
- biztosítsa a község belső igényeihez szükséges területeket (lakásellátás, gazdasági területek)
- korszerűsítse a belső közlekedési hálózatot, s ezzel csökkentse a településközpont forgalomterhelését, a környezet szennyezést, növelje a csillapított forgalmú zónát, javítsa a települési élet körülményeit, és a biztonságot.

Az új funkciók befogadásához és a belső terület igények kielégítéséhez:

- elsősorban a belterület tartalékait és a kertvárosi, kisebb mértékben a falusi-, a településközpontban a kisvárosiasodó léptéket megtartó intenzitás-növekedésben rejlő tartalékokat,
- másodsorban (illetőleg indokolt esetben) a belterülethez és a közúthálózat fejlesztéséből adódóan a csomópontokhoz a külterületen közvetlenül csatlakozó területek tartalékait kell kihasználni. A külterület természetközeli állapotban megtartandó területei ún. erdő és különleges mezőgazdasági területek, ahol a rendeltetés sem változik. A Holt- Tiszá-hoz közeli területen / pl. a Papok-é területen / a biotermelés-tárolás mellett a pihenés és

a kereskedelem, az üdülés céljára kell területet felhasználni. Ezzel ennek a területnek a használata egyéb célra korlátozott.

Stratégiai fontosságú gazdaságossági-településüzemeltetési elv, hogy a beépítésre szánt terület csak indokolt esetben növekedjen. Kisvarsány-ban ugyanakkor a Vásárosnaményi erőmű csatlakozó gazdasági területeire területet kell figyelembe venni. A belterületi tartalékokat elsősorban az intézményi rendeltetés befogadását biztosító úgynevezett vegyes felhasználási módú terület bővítésére, és a lakásépítési igény egy részét biztosító lakóterületi fejlesztésre célszerű kihasználni.

E belterületi tartalékokat részben a rendeltetés-módosítás jelenti, amikor a településközpont közvetlen térségében a jelenlegi lakóterületi felhasználás vegyes felhasználásra módosul, s így nő a vegyes (lakó- és intézményi rendeltetés elhelyezésére szolgáló) terület. Másrészt a központ kisvárosiasodó karakterű át- és beépülésében rejlő intenzitás-tartalék, harmadrészt a nagymélységű telkekből álló tömbök belső részeiben alakítható új lakóterületek ilyenek.

A település távlati népessége

Kisvarsány lakónépességének az újra bekövetkező további csökkenését meg kell állítani (ennek a regionális és a települési infrastruktúra fejlesztése, az életfeltételek javítása, a térség és a település elérhetőségének és közlekedésének a javítása, általában a mobilitási képesség növelése az eszköze) és a terv távlatában a stagnálás, vagy a minimális növekedés elérését tűzi ki a fejlesztési koncepció hosszú-távon.

Az adottságokból és folyamatban lévő fejlesztésekből kiindulva reálisan:

2015-re	1050 fő
2020-ra	1100 fő

A lakóterületi fejlesztés, új lakótelkek kialakítása céljára igénybe vehető területek:

- a lakófunkció a még jelentős számú beépítetlen építési telek által (cca 10-15 %,), illetve a nagymélységű tömbök feltárással kínáló telekalakítással / a Széchenyi u D-i oldalán, a Móricz Zs. utca mentén, a Kossuth utcán lévő tömbök/,
- a vegyes (lakó- és intézményi) funkció terén a vegyes terület településszerkezeti is indokolt növekedésével és intenzitás-növeléssel (elsősorban a településközpontban, a Széchenyi és a Fő utca mentén) lesz,
- az üresen álló egyes ingatlanok hasznosításával
- a korábbi településszerkezet és közlekedési fejlesztések miatt elszigetelt területek
- a közvetlenül a belterület mellett lévő kisebb kertek beépíthetőségével, de csak a meglévő szerkezet kiegészítéseként

A telekstruktúrában és kínálatban a javasolt szerkezeti változások mellett létrejövő „új” lakóterületek közül a településközpont közelében kisebb méretű, és vegyes, valamint falusias és kertvárosias lakótelkek alakuljanak ki. Ezek javasolt minimális mértékét 900-1.200 m²-ben célszerű szabályozni.

A településközponttól távolabb lévő lakóterületeken a falusias lakótelkek kialakítását javasoljuk, melyeknek a javasolt minimális méretét pedig 1.200-1.500 m²-ben kell meghatározni.

A 2000-ben mért / akkor összesen 368 db. Lakás / 100 lakásra jutó 275 fő

2015-re 250-240-re, 2020-ra 240-230-ra csökken, esetleg kissé alatta is lehet.

A tapasztalatok szerint a lakások 4-7 %-a üres, különböző okok miatt /itt 10%/.

Jelenleg kb. 25 db. lakás üres, 1-2 db. lakás egyéb, nem lakás céljára van használva annak ellenére, hogy a nyíl-vántartás szerint az.

A lakások 5 -7%-a a távlatban is üres lakás lesz, melyet a tényleges hiányba kell beszámolni, így a jelenlegi kb. 15 lakás „főlősleg” – üres lakások száma - miatt a lakáshiány

2015-re	a hiány 10-25 db.
2020-ra	a hiány 25-40 db.

Urbanizálódás, funkcióváltás, egyéb más okból a település központban további 2-3 db. lakás megszűnésével számolunk. A tényleges lakáshiány ennek megfelelően

2015-ben	13-30 db. lakás
2020-ban	28-45 db lakás.

A számokat a vizsgálat alapján, valamint a KSH adatai alapján becsléssel lehetett előre prognosztizálni.

A lakáshiány miatt szükséges lakások (40db. lakás) 60-70 %-a a jelenlegi üres telkeken, és a jelenlegi belterületen helyezhető el.

2020-ban a szükséges új lakásigény kisebb részben a jelenlegi belterületen, a továbbiak pedig a rendezés miatt szóba jöhető új, belterületbe vonandó területeken kialakítható lakóterületeken helyezhető el.

Ilyenek a mellékelt vázlat szerinti helyeken jöhetnek szóba. A jelenlegi belterületek, és a kijelölt területek kielégítik a távlati igényeket.

Közösségi ellátó funkció elhelyezésére célszerű felhasználni a Széchenyi és a Kossuth utca két oldalán lévő lakótömböket, azok hátsó kertjeit, a Széchenyi út térségében rendelkezésre álló szabad területeket, az utca menti tömböket, valamint egyes használaton kívüli ingatlanokat, illetve a Holt-Tisza menti területét.

Az új gazdasági terület iránti igényt elsősorban a település belterületéhez kapcsolódóan, annak D-i és Ny-i oldalán, valamint az M3-as-300-as, és a 4115 számú út csomópontja közelében lévő területeken /kereskedelmi-szolgáltató/ célszerű biztosítani. Részben az itt lévő használaton kívüli területeken, részben az ezek, és a belterület közötti mezőgazdasági területek felhasználásával. Ugyancsak gazdasági területek céljára kell felhasználni a D-i oldalán lévő üres gazdasági területeket.

Zöldterületként célszerű kialakítani és felhasználni a Holt-Tisza melletti, a csatorna melletti területeket, illetve a Fő u. és a Széchenyi utca végén lévő, a gyümölcsösök felé lejtő külterületek egy részét, az ún. különleges intézményi terület <10% alatti beépítéssel rendeltetésű területekkel vegyesen / szabadidős-rekreációs- sportolási célú terület / de a sportpálya és a Holt-Tisza közeli területeket is /lovaglás, horgászás és aktív szabadidős létesítmények területei...stb./

Különleges intézményi területként (rendezvény-tér, községi liget) célszerű felhasználni a Holt-Tisza oldalán lévő területeket, és a környékét. Ezeken a területeken sport- és szabadidős, az rekreáció és a horgászat területi fejlesztése kínálkozik a mély-fekvésű területen.

Művi értékek védelme: A településen már csak kisebb számban maradtak fenn a népi építészet emlékei, és kisebb számban a műemléki épületek. Védelmük, jó-karban tartásuk, és használatban tartásuk rendkívül fontos. Természeti értékek: a védett erdő, valamint a Holt-Tisza.

A települési életkörülmények, a komfortosság, a környezeti feltételek javítása

Az előző, a településszerkezet fejlesztésének koncepcióját összefoglaló fejezet már érintette e témakört (közösségi-intézményi-, lakó-, szabadidős- és zöldterületek növelése).

Ezen túlmenően az életkörülményekre, és a környezeti feltételekre is jelentős hatásúak a társadalmi interjúban megfogalmazódott helyi elképzelések, célok, amelyek a lakosság kötődését is erősítik, és amelyek közül a legfontosabbak:

- a gazdasági területe fejlesztése, kiejánlásra majd befektetésre alkalmassá tétele
- a lakóterületek komfortossá tétele, fejlesztése, a közterületi szolgáltatásaik növelése / járda, kerékpárút, zöldfelületek...stb/
- a vegyes területek beépítési feltételeinek kialakítása / közművesítés, megközelítés, szabályozás.../
- a közlekedési hálózat új elemeinek kiépítése
- a lakás és a lakhatás feltételeinek javítása
- az intézményhálózat fejlesztése, szükség szerinti átalakítása
- a csatornázás fejlesztése, a belvízelvezetés befejezése,
- a közterületek rendezése, utak burkolása, fásítása
- az állattartás szabályozása a belterületen,
- a köztisztaság javítása, különösen a külső településrészekben,
- a lakóterületekről a zavaró vállalkozások kitelepítése a gazdasági övezetbe,
- a településközpont felújítása az előzőekben említett közlekedésszerkezeti korszerűsítés révén, amelynek célja a műszaki korszerűsítésen túl a funkcionális felújítás, (az egysíkú lakó-rendeltetés oldása pl. kereskedelmi vagy munkahelyi funkcióval), az ellátási problémák (pl. gépkocsi elhelyezés) korszerű megoldása, a környezet felújítása (parkosítás, igényes térburkolatok és térberendezés), és építészeti felújítás.

Önkormányzati vagyongazdálkodás

Dokumentált, a Képviselő Testület által jóváhagyott, számon kérhető vagyongazdálkodási koncepció alapján az önkormányzati vagyonnal a település-fejlesztés hosszú távú céljai érdekében kell gazdálkodni.

A vagyonkonceptió szerint világos és áttekinthető módon kell kezelni a közcél érdekében a magánérő részére részben, vagy teljesen átadandó, vagy eladandó vagyonelemeket, a vagyonnak a községi jövőkép eléréséhez szükséges szerepét.

A közjó kialakítása érdekében működtetett települési közvagyon egyedül nem, vagy csak korlátozottan képes a folyamatos fejlesztésre és működtetésre, ezért a többi, ebbe bevonandó községi, illetve külső szereplő feladata és lehetőségei csak átlátható és ellenőrizhető módon kapcsolható össze vele.

3. fejezet

KITÖRÉSI PONTOK, FEJLESZTÉSI CÉLOK, PROGRAMOK

Ez a fejezet a település jövője szempontjából alapvetően és elsődlegesen fontos körülményeket (prioritásokat) fogalmazza meg, a helyzetértékelés és a jövőkép fejezetek alapján. A prioritásokat a rendszerint változó helyzet szerint egymáshoz képest is újra átgondolni szükséges.

A prioritások a veszélyek leghatékonyabb elhárítására, a gyengeségek közömbösítésére, az erősségek és a lehetőségek leghatékonyabb kihasználására irányulnak.

Jelentőségük abban van, hogy a fejlődés terén láncreakciót indíthatnak el, s így újabb és újabb fejlesztési elemeket generálhatnak, illetőleg újabb pozitív folyamatokat indítanak el. A megkezdett és működő elemek során/után/ folyamatos újragondolás, ellenőrzés és elemzés válik szükségessé, a fejlesztési célok és programok aktualizálása elengedhetetlen.

A követendő stratégiai pozíciót (magatartást) az alábbi ábra szemlélteti:

ERŐSSÉGEK			
LEHETŐSÉGEK	OFFENZÍV STRATÉGIAI POZÍCIÓ		MÉRLEGELO STRATÉGIAI POZÍCIÓ A veszélyek kivédése az elsődleges
	MÉRLEGELO STRATÉGIAI POZÍCIÓ A lehetőségek kihasználása az elsődleges		DEFFENZÍV STRATÉGIAI POZÍCIÓ
GYENGESÉGEK			
VESZÉLYEK			

A fejlesztési célok, programok fejezet a jövőkép megvalósulása irányába mutató, a kitörési pontok, a prioritások mentén sűrűsödő közép- és rövid távú, belátható időn belül is megvalósítható feladatokat csoportosítja.

Az általános cél az, hogy a településen élők életkörülményei, így

- a megélhetési viszonyok,
- a települési komfortosság,
- az esztétikai minőség és
- az egészséges környezeti feltételek

az erőforrások megőrzése mellett jelentősen és tartósan javuljanak.

A község egy élhető kistelepülés legyen, ahol a lakók települési komfort érzete magas szintű legyen, a kötődés szintje is emelkedjen, illetve kifelé és befelé egyaránt az imidzse és az ismertsége a községnek javuljon.

ELSŐDLEGESSÉGEK (prioritások)	A PRIORITÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK, PROGRAMOK
A földrajzi pozíció, az elérhetőség javítása	- Az M3, a 300-as gyorsforgalmi utak, a Madai, a Záhonyi utak, és az ettől a Záhonyi, valamint a Barabási határátkelőkhez vezető országos út mielőbbi megépítésének – korszerűsítésének a lobbyzása, a térségi fejlesztés eszközeinek a felzárkóztatási politika látókörébe kerülése, a vasút-hálózat korszerűsítése
A népességmegtartó képesség javítása, munkahelyteremtés, a foglalkoztatottság és a humán erőforrások kihasználásának javítása	- gazdaságfejlesztési koncepció és vállalkozás-élénkítő program kidolgoztatása a biotermelés, a termék-feldolgozottsági szint emelésének, a beszállítói ipar fejlesztésének, a nagyobb hozzáadott értéket tartalmazó termék-előállításnak a szem előtt tartásával. A természeti területek és a Holt-Tisza területén a termelés-korlátozás anyagi támogatása, az idegenforgalom és rendezvény program területi igénye kielégítése, a civil kezdeményezések bevonása és ösztönzése

	- az idegenforgalom fejlesztése, az úgynevezett falusi üdülés meghonosítása, a térségi együtt-működés intézményesítésének szorgalmazása, a kereskedelem fejlesztésének támogatási programja, helyi ösztönzése - humán erőforrás-program kidolgoztatása a fiatal értelmiség helyben tartásának elsődlegességével, és az oktatási struktúra korszerűsítésével, szakképzési program a gazdaság várható igényeinek fegyelembé vételével, a térségi felsőfokú képzés megvalósítása, a lakhatás és lakás feltételeinek fejlesztése - új gazdasági területek előkészítésének programja. - a hagyományos gyümölcstermesztési kultúra fejlesztése-kiegészítése - a kínálati telekpolitika kialakítása
A települési komfortosság és az esztétikai minőség javítása	- a településközpont felújítása, kiegészítése - a közterületek rendezése, utak burkolása, fásítása, kerékpárutak építése - hagyományteremtő rendezvények kialakítása - a csatornázás, a hulladék elhelyezés, valamint a belvízelvezetés megoldása, - a szennyvízelvezetés megoldása - a humán infrastruktúra fejlesztése (lakásépítési területek, zöld- és szabadidős területek, közösségi ellátó funkciót hordozó területek előkészítése)
A települési vagyon fejlesztés-centrikus felhasználásának javítása	- vagyonkataszter és vagyongazdálkodási koncepció készíttetése a prioritások szem előtt tartásával

4. fejezet

INTÉZKEDÉSI TERVBEN RÖGZÍTENDŐ FELADATOK

- Gazdaságfejlesztési koncepció készíttetése
- Humán erőforrás-fejlesztési koncepció készíttetése
- Vagyongazdálkodási koncepció készíttetése
- A község-felújítási program elkészíttetése
-
- A helyi értékvédelmi koncepció elkészült, de annak frissítése és működtetése
-
- A településrendezési terv elkészíttetése

Kisvarsány, 2009. július .....

Az OTrT Szerkezeti terv részlete

